

Сафардони МАРДУМ

Нашрияти Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон

№61-63 (2888-2890)

ШАНБЕ,
19 МАИИ СОЛИ 2012Соли
бисту дууми нашрАз 1 январи соли
1991 ҷоп мешавад

Сафари Сарвари давлат ба мавзеъҳои аз заминларза зарардида

Субҳи рӯзи 16 май Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон барои шиносӣ бо мавзеъҳои аз заминларза зарардида ба ноҳияҳои Рашт ва Тавилдара сафар кард.

Хотиррасон бояд намуд, ки дар натиҷаи боришоти пайиҳам ва заминларза шадид, ки субҳи рӯзи 13 май дар Тоҷикистон рух дод, дахҳо манзили истиқоматӣ ва дигар биноҳо дар гуруҳи ноҳияҳои водии Рашт ғайри заминларза зарардида ба ҳисоб рафтанд.

Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон нахуст ба ноҳияи Рашт ташриф оварда, аз хонаҳои истиқоматӣ осебдида дар деҳаи Лангарак Ҷамоати деҳоти Қалъаи Сурх дидан кард ва ба мардуми зарардида сӯҳбат намуд.

Тавре иттилоъ дода шуд, дар деҳаи ноҳияи Рашт 8 хона ғайри заминларза зарардида ба ҳисоб рафтанд. Яқиндони онҳо, ки дар

деҳаи Лангарак қарор доштанд, аз зарби теппаи дар натиҷаи боришоти зиёд ва заминларза фуруномада хароб гардидааст.

Ба ҳамаи осебдидагон маводии ғизоӣ, аз ҷумла орд, рағван, шакар, биринҷ ва ҳамчунин хаймаҳо, дастрас шудааст.

Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон ба масъулони ҷумҳуриявӣ маҳаллӣ дастур дод, ки хонаҳои харобашудаи сокинони ноҳияи Раштро то моҳи сентябри соли равон бо ашёи рӯзгорашон барқарор намоянд. Ҳамчунин дастур дода шуд, ки хонаҳои дар мавзеъҳои осебдида қарордошта ба маҳаллҳои беҳтарин кӯчонида шаванд.

Аз ин ҷо Президенти кишвар Эмомалӣ Раҳмон ба ноҳияи Тавилдара ташриф овард.

Зимни бозид аз мавзеъҳои аз заминларза осебдидаи ин ноҳия, аз ҷумла аён гардид, ки дар ин ҷо асосан хонаҳои хурд-хурди деҳоти кӯҳистон, ки аз сангу лой, бе истифода аз сementу дигар масоҳиҳои сохтмонӣ устуворкунанда ва қоидаҳои бехатарӣ сохта шудаанд, қисман ба ғайри хароб гардидаанд.

Ин деҳоти кӯҳистон, аз ҷумла Руботло ва Ғарибон, дур аз ободӣ қарор дошта, ақсари хонаҳои онҳо дар роҳи селгузар ва ғайри мавзеъҳои фуруд омадани яроҳ тарма ҷойгир шуда, барои зист басо пурхатаранд. Бинобар ин, худӣ сокинони ин деҳот хоҳиш доранд, ки онҳо ба ҷойҳои беҳтарин рафта, ки онҳо ба ноҳияҳои вилояти Хатлон, кӯчонида шаванд.

Дар деҳаи Ғарибонӣ ноҳияи Тавилдара ба истиқболи Сарвари

давлат Эмомалӣ Раҳмон дар баробари дахҳо нафар сокинони он модари куҳансол Сайрам Мирзоева баромад, ки ба синни 116 расида будааст.

Ин пири боталбир ба Президенти кишвар Эмомалӣ Раҳмон дуою фотиҳаи наку дода, ба ӯ ва мардуми заҳматкаши Тоҷикистон қомғори бодбурдоҳи таманно кард.

Ба андешаи Сайрам Мирзоева 116-сола, сирри асосии дарозмӯрии ӯ қору заҳмати ғайри дар миёни ҷамъият, нафрасонӣ ба мардум ва бахтарбардорӣ аз табиати биҳиштосои Тоҷикистони кӯҳистон аст.

Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон ба масъулони дастур дод, ки дар муҳлати панҷ рӯзи оянда ҳаҷми зарари расида ва шумораи онлаҳон бепарванхондари додани намуда, рӯйхати онлаҳон ба ноҳияи Қумсангир ҳолиши кӯчидан доштаро тартиб диҳанд.

Таъкид гардид, ки ба ҳамаи онлаҳон, ки хонаҳои онҳо осебдида шудаанд, барои сохтмони хонаҳои нав дар мавзеъҳои беҳафти зодгоҳашон ва ғайри хонаҳои нави аҳолинишини ботамони инфрасохтори зарурӣ, аз ҷумла мактаб, бунгоҳи тиббӣ, хатҳои барқу об ва ғайра ба нақша гирифта шаванд.

Тибқи супоришҳои Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон дар ҷойи мактаби харобгардида деҳаи Руботлои ноҳияи Тавилдара, ки ҳамчунин бе риояи қоидаҳои бехатарӣ бунёд ёфта будааст, як мактаби нави замонавӣ аз ҳисоби Фонди захираи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон сохта ва таъхизонида хоҳад шуд.

www.prezident.tj

Машварати кории Эмомалӣ Раҳмон дар ноҳияи Данғараи вилояти Хатлон

Президенти кишвар Эмомалӣ Раҳмон 17 майи соли ҷорӣ барои доир намудани машварати корӣ бо фаъолон ва кишоварзонии вилояти Хатлон ба ноҳияи Данғара сафар кард.

Ташрифи Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон ба ноҳияи Данғара аз мавзеи Сомонҷони Ҷамоати деҳоти Лолазор оғоз ёфт.

Зимни бозид аз заминҳои гандуми ҳоҷагӣ, аз ҷумла иттилоъ дода шуд, ки имсол кишоварзонии ноҳияи Данғара метавонад ҳосили фаровони ғаллаҳои на меваю сабзавот рӯёнд.

Хуб ба роҳ мондани коркарди агротехникӣ, ки сол ба сол рӯ ба беҳбудӣ дорад, аз сабабҳои асосии пешрафти кор арзёбӣ гардид.

Рохбарият ва аҳли заҳмати хоҷагии Сомонҷон бо ҷалби мутахассисони хуби соҳа таҷрибаҳои пешқадами кории кишоварзиро дар бахшҳои ғаллакорӣ, сабзавоткорӣ, боғутоқпарварӣ ва ҳам дар парвариши ҷорҳои хурду калон ба роҳ мондаанд.

Дар мавзеи Оғобобури Ҷамоати деҳоти Лолазор Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон ва ҳайати ҳамроҳи ӯ дар ҳашири умуминияти дарави алафҳои табиӣ ва ҷамъоварии хӯроқи дурушти ҷорҳои иштирок намуданд.

Барои дарави дастачамӣ ва фаровон захира кардани хошокии дурушт ба ин мавзеи беканори сарлаф ҳазорон нафар даравгарон, дахҳо алафдаравхон аспино тракторӣ ва техникаҳои таҷхизоти ғундорандаю тойбандӣ сафарбар шудааст.

Президенти кишвар Эмомалӣ Раҳмон ҳамчунин аз намоишгоҳи ҷорҳои хушӯт ва маҳсулоти кишоварзонии вилояти Хатлон дидан карда, барои ҷоннок намудани қорҳои зарурӣ ба масъулони дастури ҳидоятҳо дод.

Зимни бозид аз натиҷаҳои фаъолияти хоҷагиҳои ҷорҳои парварии шаҳру ноҳияҳои вилояти Хатлон, аз ҷумла аён гардид, ки қорҳои ба афзун намудани саршумори ҷорҳои, беҳосии зотҳои сермахсул ва истеҳсоли маҳсулоти хушӯфати ҷорҳои рӯй ба беҳбудӣ доранд. Дар ин ҷо зотҳои сермахсул ҷорҳои шохдорӣ калон, аз ҷумла снэхало, швитсу зебу, сарсафеди қазоқӣ, қалмиқӣ, абдердину ангуейи ва ғайраҳо ба

расони хӯроқи ҷорҳои рӯй ба рӯй омадани бештари ҷорводорони кишвар, ба роҳбарони шаҳру ноҳияҳои дигари вилояти Хатлон низ, ки дар он ҷо ҳузури доштанд, дастур дода шуд, ки мардумро ба дарави алафҳои табиӣ ва ҷамъоварии саривақтии хӯроқи дурушти ҷорҳои сафарбар намоянд.

Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон ҳамчунин аз намоишгоҳи ҷорҳои хушӯт ва маҳсулоти кишоварзонии вилояти Хатлон дидан карда, барои ҷоннок намудани қорҳои зарурӣ ба масъулони дастури ҳидоятҳо дод.

Зимни бозид аз натиҷаҳои фаъолияти хоҷагиҳои ҷорҳои парварии шаҳру ноҳияҳои вилояти Хатлон, аз ҷумла аён гардид, ки қорҳои ба афзун намудани саршумори ҷорҳои, беҳосии зотҳои сермахсул ва истеҳсоли маҳсулоти хушӯфати ҷорҳои рӯй ба беҳбудӣ доранд. Дар ин ҷо зотҳои сермахсул ҷорҳои шохдорӣ калон, аз ҷумла снэхало, швитсу зебу, сарсафеди қазоқӣ, қалмиқӣ, абдердину ангуейи ва ғайраҳо ба

Дар ҳамаи мавзеъҳои Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон ба фаъо

лон ва кишоварзонии вилояти Хатлон машварати корӣ доир намуда, дар назди онҳо доир ба рушди минбаъдаи соҳаи кишоварзӣ, аз ҷумла бахши парвариши меваю сабзавот, ғаллакорӣ, пахтакорӣ, васеъ ба роҳ мондани кишти такрорӣ дар заминҳои қорҳои обӣ, бехтар намудани зоти ҷорҳои ва боло бурдани маҳсулоти он, афзун намудани саршумор ва фаровон захира кардани хӯроқи ҷорҳои вази-фаҳои мушаххас гузашт.

Аз ҷумла дастур дода шуд, ки бо ҳуб ба роҳ мондани дарав ва ҷамъоварии алафҳои табиӣ барои дурушти ҷорҳои зарурӣ ба масъулони дастури ҳидоятҳо дод.

Супоришҳои Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон дар ҷойи мактаби харобгардида деҳаи Руботлои ноҳияи Тавилдара, ки ҳамчунин бе риояи қоидаҳои бехатарӣ бунёд ёфта будааст, як мактаби нави замонавӣ аз ҳисоби Фонди захираи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон сохта ва таъхизонида хоҳад шуд.

Тибқи супоришҳои Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон дар ҷойи мактаби харобгардида деҳаи Руботлои ноҳияи Тавилдара, ки ҳамчунин бе риояи қоидаҳои бехатарӣ бунёд ёфта будааст, як мактаби нави замонавӣ аз ҳисоби Фонди захираи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон сохта ва таъхизонида хоҳад шуд.

www.prezident.tj

16 майи соли 2012 дар қасри Тавричский Санкт-Петербург тахти раёсати Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Маҳмадсаид Убайдуллоев ҷаласаи Бюрои Ассамблеяи Байнипарламентии Иттиҳоди иқтисодии АврОсиё баргузор гардид.

Дар он тибқи рӯнома, дар асоси гузоришҳои аз ҷониби Бюро 12 масъала, аз ҷумла фарогири мавзӯоти тағйир додани ҳайати Бюро ва Ассамблеяи Байнипарламентии Иттиҳоди иқтисодии АврОсиё, интиҳоби муовини Раиси Ассамблеяи Байнипарламентии Иттиҳоди иқтисодии АврОсиё, ҷараёни ташаккули тақомилбонии сохтори Иттиҳоди иқтисодии АврОсиё, маблағгузориҳои фаъолияти онро баррасӣ намуда, бо ҷонибдорӣ ҳар қадоми онҳоро ба рӯномаи 14-уми ҷаласаи Ассамблеяи Байнипарламентии Иттиҳоди иқтисодии АврОсиё ворид намуданд.

Пас аз он дар маҷлисиҳои қасри Тавричский

Дар навбати худ, ҷаноби С.Е.Наришкин аз мӯҳтавои мулоқоти самимӣ изҳори сипос намуда, афзуд, ки тақлифи пешниҳодоти Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон М. Убайдуллоев шоиистаи дастгирӣ ва ҷонибдорӣ барои расидан ба ин ҳадафҳо тадбирҳои судманд хоҳанд андешид.

Мулоқот дар фазои самимӣ ва ҳусни тафохуми аниҷон пазируфт.

Субҳи 17 майи соли 2012 ҳайати парламентии Тоҷикистон бо роҳбарии Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Маҳмадсаид Убайдуллоев дар қасри Тавричский Санкт-Петербург дар ҷаласаи пленарии 37-уми Ассамблеяи Байнипарламентии давлатҳои иштироки Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил ширкат варзид.

Дар қасри Ассамблеяи Байнипарламентии давлатҳои иштироки Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил

Иштироки ҳайати парламентии Тоҷикистон дар ҷаласаҳои Ассамблеяи Байнипарламентӣ

Санкт-Петербург ҷаласаи Ассамблеяи Байнипарламентии Иттиҳоди иқтисодии АврОсиё тахти раёсати Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Маҳмадсаид Убайдуллоев ба қасри худ шурӯъ намуд.

Дар қасри ҷаласаи ҳайатиҳои парламентии ҷумҳуриҳои Беларус, Қазоқистон, Қирғизистон, Федератсияи Россия, Тоҷикистон, институтҳои масъули байнипарламентии ИДМ, СААД ва дигар кишварҳои нозир ширкат варзиданд.

Ҳайати парламентии кишварҳои аз ҷониби Иттиҳоди иқтисодии АврОсиё дар ҷаласаи Ассамблеяи Байнипарламентии тахти тибқи рӯнома сароғоз, бо назардошти интиҳобҳои парламентии дар ҷумҳуриҳои Қазоқистон, Қирғизистон ва Федератсияи Россия анҷомгирифта, мутаносибан роҳбарони парламентҳои ин кишварҳо ба мақомоти роҳбарикунандаи Ассамблеяи Байнипарламентии Иттиҳоди иқтисодии АврОсиё интиҳоб карда, намоёндогони парламентҳо ба узви комиссияҳои марбутан доимомаълумкунандаи он шомил намуданд ва нисбати дигар масъалаҳои матраҳшаванда қарорҳои дахлдор қабул карданд.

Ҳамзамон шомӣ ҳамон рӯз ҳайати парламентии Тоҷикистон бо роҳбарии Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Маҳмадсаид Убайдуллоев дар қасри Шӯрои Ассамблеяи Байнипарламентии давлатҳои иштироки Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил ширкат варзид.

Нимаи дууми рӯзи 16 майи соли 2012 дар доираи ҷараёниҳои Ассамблеяи Байнипарламентии давлатҳои иштироки Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил, Ассамблеяи Байнипарламентии Иттиҳоди иқтисодии АврОсиё, Ассамблеяи Парламентии Созмони Аҳдноамияти дастачамӣ Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Маҳмадсаид Убайдуллоев бо Раиси Думани давлатии Маҷлиси Федератсияи Россия Сергей Евгеньевич Нарышкин мулоқот анҷом дод.

Зимни вохӯри Раиси Маҷлиси миллии ҷараён ва таҳқиқи ҳамкорирои судманди дучонибан Ҷумҳурии Тоҷикистону Федератсияи Россияро дар соҳаҳои гуногун, алаҳқусус сиёсӣ иқтисодӣ, иҷтимоию гуманитарӣ ва байнипарламентӣ неқ арзёбӣ карда, мулоқоти 15 майи соли ҷорӣ баргузоргардидаи сарони кишварҳо тақонбаҳши ин робитаҳо номид.

Мавсуф зикр сохт, ки дар марҳилаи кунунии ҷаҳоншавии муносибати пайванди ҳамгироии дӯстонаи аз умқи таърих сарҷаммагирандаи ҳалқи кишварҳои он тақозо менамоянд, ки ҳамкориро ҳамвора густириши ёфта, ба манфиати ҳар ду ҷониб равона карда шаванд. Дар ин раванд, пеш аз ҳама, васеъбаҳшии робитаҳои иқтисодӣ дар таъбиқи лонҳои муштараки гидроэнергетикӣ дар кишвари мо бо ҷалби сармояҳои мустақими Федератсияи Россия ба мақсад мувофиқ мебошад. Инчунин бо қаноатмандӣ зикр гардид, ки иштироки ширкатҳои россиягӣ дар қорҳои иқтисодии захираҳои энергетикӣ, аз ҷумла қандаи ҷоҳҳои табиӣ нишонии ҳамкорирои судманд мебошад.

Бо дахли масъалаҳои ҳамкорирои гуманитарӣ фаъолияти мустақими филиалҳои донишгоҳҳои Федератсияи Россияро барои тарбияи кадрҳои маҳаллӣ дар Тоҷикистон неқ арзёбӣ намуда, зарурати андешидани тадбирҳои иловагиро баҳри ба таъмин даровардани равандҳои муҳожирати меҳнатӣ ва химояи ҳукуки онҳо дар ҳар ду кишварҳо маҳсус таъкид гардид.

Маҳмадсаид Убайдуллоев робитаҳои байнипарламентии Тоҷикистон ва Россияро дар фароҳам овардани заминаҳои ҳукуки рушди муносибати зикр карда, изҳори боварӣ намуд, ки дар таъкияти ҳамкорирои дучониба таъсис ва фаъолияти институтҳои қомилан нави парламентаризми мусосир Форуми байнипарламентии «Тоҷикистону Россия: нерӯи ҳамкорирои байниминтақавӣ» нақши муассир гузошт ва робитаҳои мустақими байниминтақавӣ кишвари мо бо ақсарияти мутлақи субъектҳои Федератсияи Россия яке аз бозгӯйи мӯҳим ва пурсамари ин ҳамкорироҳост.

Шаакат САИДОВ,
ёвари Раиси Маҷлиси миллии
Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Саъю талош ва заҳмати софдилона шарти асосии рушди босубот аст

Суҳанронии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон дар вохӯри бо роҳбарону мутахассисон ва фаъолони вилояти Хатлон

17 майи соли 2012

Дар робита ба ин, бори дигар ба раисони вилоят ва шаҳру ноҳияҳо, роҳбарони ҳаҷагиҳои деҳқониву масъулони соҳаи кишоварзӣ таъкид менамоем, ки бо мақсади истифодаи самараноки ҳар як ваҷаб замин, босифат ва сари вақт ба анҷом расонидани кишти баҳориву тақрорӣ, риояи агротехникаи парвариши зироатҳои кишоварзӣ, баланд бардоштани ҳосилнокии зироатҳо, барзиёд ҷамъоварӣ ва захира намудани ҳуҷроки ҷорво мушаххас ҷорандешӣ намоёнд.

Хотиррасон месозам, ки дар Паёми имсоли Президенти мамлакат ба Маҷлиси Олӣ таъкид шудааст, ки давомӣ панҷ соли оянда дар масъалаи бо ғуш ва маҳсулоти шири истеҳсоли ҳудӣ таъмин намудани аҳолии кишвар тадбирҳои мушаххас амалӣ карда шаванд.

Бинобар ин, зарур аст, ки дар давраи миёнамуҳлат бо истифодаи тамоми имконияту захираҳои ма-

бозор пешниҳод шудааст, ки ин иқдом барои танзими нархи бозор таъсири мусбат расонида истодааст.

Бо мақсади баланд бардоштани ҳавасмандии деҳқонон ва пурраву бетағлаф ҷамъоварӣ намудани ҳосил ба ҳамаи сохторҳои мақомоти дахлдор, аз ҷумла Вазорати кишоварзӣ ва Иттифоқи «Тоҷикматлубот», супориш дода мешавад, ки бо мақсади аз заминҳои кишоварзии ҳамаи шаҳру ноҳияҳои гирифтани ду ҳосили пиёз ва картошка, ташкили фуруши пиёзи солидотӣ он ба ҳориҷи мамлакат, инчунин ба ноҳияҳои дурдасти Ҷумҳуристон дастрас кардани пиёз ва дигар маҳсулоти барвақтӣ ҳамаҷониба мусондад намоёнд.

Тибқи нақша бояд соли ҷорӣ майдони гармохонаҳо зиёд карда шаванд, зеро парвариши ва истеҳсоли маҳсулот дар гармохонаҳо яке аз омилҳои муҳими танзими нархи

ниҳолҳои шинонидашуда, эътибори ҷиддӣ диҳанд.

Ҳамзамон бо ин, ба роҳ мондани коркарди санаоти маҳсулоти кишоварзӣ яке аз самтҳои муҳими афзун намудани иқтидороти содироти кишвар ва дар ин замина ташкили ҳазорҳо ҷойҳои нави корӣ мебошад.

Бинобар ин, сохторҳои мақомоти дахлдор вазифадор мешаванд, ки дар корхонаҳои мавҷуда коркарди ниҳони наҳи пахта, пилла, маҳсулоти ҷорво ва меваҳои сабзавотро ба роҳ монда, истифодаи ҳар чӣ пурраи иқтидорҳои истеҳсолиро таъмин намоёнд.

Бояд гуфт, ки асоси кори деҳқонӣ ва фаровонҳосилии ин таъминоти заминҳои қорам бо обии ползӣ мебошад, аммо дар бобати сари вақт барои мавсими обтаъминкунии омода кардан ва ташкили кори мурағабӣ пойгоҳҳои обхобии вилоят камбудихон ҷиддӣ ба назар мерасанд.

Аз ин рӯ, Вазорати мелiorатсия ва захираҳои об яқҳо бо сохторҳои мақомоти дахлдор нақшаи таъмири таҷдиди дастгоҳу иншооти обрасони вилоятро таҳия карда, барои дар амал таътиб намудани он ҷорачӯи намоёнд.

Ҳамзамон бо ин, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ яқҳо бо сохторҳои мақомоти дахлдор вазифадор карда мешаванд, ки:

- доир ба ҳалли масъалаи пардохти қарзи хоҷагиҳои аз ҳисоби хизмати обрасони тадбирҳои заруриро амалӣ созанд;

- бо назардошти дар ҳудуди вилоят дар ҳолати ғайриқаноатбахши мелiorативӣ қорам доштан беш аз 18 ҳазор гектар замин бо мақсади бехтаросонии ҳолати мелiorативӣ ва ба ғарлиши кишоварзӣ ворид намудани онҳо ҷорачӯи зарурӣ андешанд.

Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки давомии солҳои охир дар вилоят беш аз 24 ҳазор гектар замин қорам, аз ҷумла 23 ҳазор гектар замин обӣ аз ғарлиши кишоварзӣ берун монда, ба партов мубаддал гардидаанд.

Вобаста ба ин, бори дигар таъкид менамоем, ки истифодаи оқилони обу замин, бехтар намудани ҳолати мелiorативии заминҳо, азҳудудии заминҳои нав ва маҳсулоти дар вилояти Хатлон гирифтани ду-се ҳосил аз ҷумлаи самтҳои муҳими таъминоти амнияти озуқавори кишвар мебошанд.

Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоят ва шаҳру ноҳияҳои он яқҳо бо вазоратҳои кишоварзӣ, мелiorатсия ва захираҳои об, Қумитаи давлатии заминсозӣ ва геодезия ва Академияи илмҳои кишоварзиро зарур аст, ки барои ҳалли масъалаи маҳсулоти тадбирҳои мушаххас андешанд.

Бо қарорҳои Ҷумҳумати Тоҷикистон бо мақсади таъминоти аҳолии эҳтиёҷоти вилоят бо китҳои заминҳои наздиҳавлӣ зиёда аз 8,5 ҳазор гектар замин ҷудо гардида, ҳоло тақсимоти идора дорад.

Дар ҳусуси тақсими одилонаи заминҳои наздиҳавлӣ бори таъкид намудаам ва ба тамоми раисони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои кишвар бори дигар супориш дода мешавад, ки дар ин ҳолат ба назарот қунанд, ки дар нақбати аввал оилаҳои воқеан эҳтиёҷманд соҳиби заминҳои наздиҳавлӣ шаванд.

Дӯстони азия!

Зимистони тӯлони имсола ва боришоти пай дар пайи баҳорӣ

ғувҳои медиҳад, ки мову шумо бояд ба ҳамаи ҳодисаҳои воқеаҳои табиӣ омодагии доимӣ дошта бошем.

Мувофиқи маълумоти Қумитаи ҳолатҳои факултети ва муҳофизати граждани, давоми ҷор соли равон дар каламрави мамлакат 226 ҳолати офатҳои табиӣ ба қайд гирифта шудааст, ки ҳаҷми зарари онҳо то имрӯз дар ҳаҷми 28 миллион сомонӣ арзбӣ гардидааст.

Маҳсулоти бар асари фаромандии сел даҳо километр роҳҳои автомобилгард, манзили зисти шаҳрвагонҳо, заминҳои киштӣ китҳои заминҳои наздиҳавлӣ аҳолии мамлакат, шумораи зиёди ҷорво ва шабақаҳои таъминоти обу пулҳои гуногун осеб диданд.

Дар ин давра дар вилояти Хатлон 21 офати табиӣ ба амал омадааст, ки тибқи ҳисоби пешақӣ маблағи зарари он наздик ба 10 миллион сомониро ташкил медиҳад.

Дар вилоят 421 хонаи истиқоматӣ, беш аз 1600 гектар майдони киштӣ боғу тоқзор, наздики 650 гектар китҳои заминҳои наздиҳавлӣ, 31 алақ пулу 90 километр роҳҳо, шабақаҳои таъминоти обу хатҳои интиқоли барқ ва чандин иншооти гуногуни иқтисодӣ зарар дид, саҳно сар ҷорво талаф ёфтааст. Мутаассифона, ҷор талафоти ҷонӣ ба қайд гирифта шудааст.

Ҳолати воқеӣ ва ҷараёни барқарорсозии оқибатҳои офати табиӣ зери назорати доимии Ҷумҳумати кишвар қарор дошта, ба зиёда аз 5 ҳазор нафар сокинони вилоят бо озука ва дигар маводи мавриди ниёзи аввал кӯмак расонида шуд.

Дар бораи ин, ба раисони шаҳру ноҳияҳо ва сохторҳои мақомоти дахлдор супориш дода мешавад, ки барои ҳар чӣ зудтар бартаф намудани оқибати офатҳои табиӣ ва омодабодӣ барои пешгирии ҳодисаҳои табиӣ ҷорачӯи таъхирнапазир андешанд.

Инчунин бо мақсади андешидани қорачҳои пешгирикунанда ба ҳамаи раисони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои супориш дода шудааст, ки яқҳо бо Қумитаи ҳолатҳои факултети ва муҳофизати граждани ситодҳо ташкил намуда, навабодҳои шабонарӯзиро ба роҳ монанд ва ҳамаи техникаҳои заруриро ба рӯйхати қомаррасатҳои ҳарбӣ дохил намуда, истифодаи онҳоро дар ҳолати рӯй додани офатҳои табиӣ таъмин намоёнд.

Мувофиқи Барномаи давлатии қорҳои соҳилмустаҳкамкунӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2015, соли 2011 дар вилояти Хатлон аз ҳисоби ҳамаи сарҷаммаҳо 17,4 миллион сомонӣ пешбинӣ шуда, ба маблағи 18,6 миллион сомонӣ қорҳои соҳилмустаҳкамкунӣ иҷро гардидаанд.

Соли ҷорӣ аз тарафи Ҷумҳумати Тоҷикистон равона намудани беш аз 10 миллион сомонӣ барои иҷрои қорҳои аввалиндараҷаи соҳилмустаҳкамкунӣ пешбинӣ шуда, аз ин ҳисоб аллакай беш аз 5 миллион сомонӣ барои иҷрои қорҳои пешгирии селу обхобӣ, аз ҷумла қорҳои соҳилмустаҳкамкунӣ ва танзими маҷрои сою дар ҳолати равона шудааст. Дар ин ҳолат бо сифати баланд амалӣ намудани қорҳои соҳилмустаҳкамкунӣ, тоза намудани каналу селроҳҳо ва маҷрои дарёҳои ҳавфнок, қўнонидани аҳолии аз ҷойҳои хатарнок ва сарфи мақсаднокӣ маблағҳои равонашуда ҳеле муҳим мебошад.

Инчунин роҳ наоддан ба сохтмони хонаҳои истиқоматӣ ва ди-

гар иншоот дар соҳилҳои дарёву сойҳо ва ҷойҳои зери хатар қарордошта ва иҷрои саривақтии Барномаи давлатии қорҳои соҳилмустаҳкамкунӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2015 аз ҷумлаи вазифаҳои аввалиндараҷа мебошанд.

Ҳамзамон бо ин, соли ҷорӣ ба масъалаи зимистонгузаронӣ таваҷҷуҳи махсус зоҳир намуда, бо мақсади таъмири барқарорсозии зеристгоҳҳо ва трансформаторҳо, хатҳои интиқоли барқ, омодагии иншооти гуногуни иқтисодӣ ва таъминоти саривақтии захираи маводи озука, инчунин ҳуҷроки ҷорво тадбирҳои мушаххас андешида шаванд.

Дар бораи ин, раисони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои вазифадор мешаванд, ки дар масъалаи боз ҳам зиёд намудани нуктаҳои фуруши ангишт ва газӣ моёе ва таъминоти саривақтии талаботи аҳолии ва муассисаҳои иқтисодиву қорхонаҳои санаотӣ бо маводи сӯзишворӣ мушаххас ҷорачӯи намоёнд.

Масъалаи дигари мубрами шаҳру ноҳияҳои кишвар, аз ҷумла вилояти Хатлон таъмири барқарорсозии роҳҳои мошингард ва нигоҳдорони ҳолати хуби роҳу пулҳои бунёдгардида мебошад.

Бинобар ин, ба ҳамаи роҳбарони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо яқҳо бо сохторҳои мақомоти дахлдор супориш дода мешавад, ки ҷиҳати ҳалли масъалаи маҳсулоти аҳамияти маҳсулоти давлатӣ.

Илова бар ин, маҳсулоти ёдовар мешавад, ки соли ҷорӣ аз қабули Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи танзими ағна ва ҷашну маросимҳо» панҷ сол сипарӣ мегардад. Ҳаёт нишон дид, ки қабули қонуни маҳсулоти саривақтӣ буда, риояи муқарратоти он бониси сол аз сол баланд шудани сатҳи сифати зиндагии мардумон гардид.

Вале таҳлили мушоҳидаҳои нишон медиҳанд, ки то ҳанӯз аз ҷониби сокинони базис манотиқи вилояти Хатлон ҳағмои гузаронидани базис маросимҳо, аз ҷумла маърақаҳои дафну азодлор, ба қонуншиканиҳо роҳ дода мешавад.

Дар робита ба ин масъала, мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоят ва шаҳру ноҳияҳо, инчунин масъулони баҳши танзими вазифадор мешаванд, ки барои риояи ҳатмии муқарратоти қонун аз ҷониби ҳамаи табақаҳои ҷомеа назорати доимиро ба роҳ монанд.

Ҳамдигарони азия!

Ҳаёт ва шароити воқеии ҷаҳони муосир тақозо менамояд, ки саъю талош ва заҳмати софдилони ҳамаи сокинони мамлакат, пеш аз ҳама, масъулони сохторҳои мақомоти дахлдорӣ давлатӣ ва фаъолони шаҳру навоҳии кишвар шартӣ асосии рушди босуботи кишвар ва таъминоти шароити хуби зиндагии арзандаи мардуми диёрамон мебошад.

Бо назардошти масъалаҳои ибтидогардида ва иҷрои саривақтии нақшаи барномаҳои давлатии қабулшуда ҳамаи моро зарур аст, ки аз боду ҳамаи мусонд самараноки истифода бурда, барои дар сатҳи ҳуду агротехникии аҷдодони кишти баҳорӣ, гузаронидани кишти тақрорӣ, зироатҳои кишоварзӣ, дар заминҳои тавсияҳои илман асоснокшуда баланд бардоштани ҳосилнокии зироатҳо, ҳар чӣ бештар захира кардани маҳсулоти кишоварзӣ, таъмин намудани бозори истеъмолчи мамлакат бо маҳсулоти истеҳсоли ҳудӣ ва ноил шудан ба ҳадафи стратегияи давлатоман - таъминоти амнияти озуқаворӣ заминаи мусонд муҳайё созем.

Итминон дорам, ки мардуми сарбаланди вилояти Хатлон барои ҷамъоварии ҳосили бо арақи ҷабби парваришқардашудан дучанд заҳмат кашида, бо мақсади ба даст овардани ҳосили фаровон, таъминоти амнияти озуқавори кишвар ва фаровонии дастурхони сокинони мамлакат минбаъд низ саҳми арзандаи ҳешро дарег намероранд.

Ташаккур!

● Ба истиқболи 15-умин солгарди Рӯзи Ваҳдати миллӣ

ДАР ҲАДАҒҲОИ УМДА ХАЛҚУ ДАВЛАТ ЯҒОНААНД

Дар фаъолияти мақомоти судӣ низ ҷун дигар сохторҳои давлатӣ, пешравии ба назар мерасиданд. Дар мувофиқаи судӣ парвандаҳои ҷиноятии ва граждани мутобики талаботи қонун баргирӣ мешуданд. Фишору таҳдид ва дигар мушкилоҳои ҷой дошт, аммо ҳар як парванда дар суд ҳамаҷониба, ҳолисо ва аз рӯйи алоқати мутобики талаботи қонунгӯрии муҳокимаю ҳукм бароварда мешуд. Бештари мувофиқаи дар суди сайёр дар маҳалҳо бо иштироки мардуми доир мешуданд ва он аз ҷумлаи муваффақияти қорӣ мо буд, зеро чандин нафарон баъди адои иҷрои ҷазо омада, аз ҳукми суд қонев будани ҳудро изҳор менамуданд.

Эмомалӣ Раҳмон ба ҳайси Раиси Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯзҳои аввали ба ин вазифаи олии интихоб шудан барои аз варғи бӯхрони иқтисодиёи сисёӣ раҳо кардани кишвари азиямон тамоми шароити имкониятро истифода бурд.

Бар асари дарғириҳо ва муҳолифатҳои мусаллаҳона дар ҷумҳурии сохторҳои давлатӣ дар маҳалҳо аз фаъолияти монда буд. Дар он ҳосе, ки ин сохторҳо фаъолият доштанд, ба дӯшвории монсаҳои зиёд дучор мешуданд.

Ба ҷунин мушкилот дар фаъолияти қорам зиёддурор омадаам. Моҳи апрели соли 1997 бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон раиси Суди ноҳияи Ҷирғатол таъин шудам. Вазъият дар минтақа он солҳо ноором буд. Моро лозим меомад, ки қорӣ мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, аз ҷумла хифи ҳукукро, роҳандозӣ намоём.

Ҷирғатол аз ноҳияҳои дурдаст ҳисоб мебад ва аз ин сабаб робита ба марказ ҳеле душвор буд. Мақомоти болии судӣ ба мо супоришу дастур меод ва дар навабти ҳуд бояд ба марказ аз иҷрои қорҳои худ гузориш пешниҳод менамудам. Аммо почта фаъолият налошт, биноан зарурат пеш меомад, ки борҳо дар фасли сармою гармо аз ноҳияи

Ҷирғатол то маркази ноҳияи Рашт-шаҳраки Ғарм пиёда сафар намоям. Аз ин ҷо маълумоти заруриро гирифта, ба марказ гузориши ҳудро ирсол мекардам. Душвор буд, аммо бовар доштам, ки мушкилоҳои муваққатиянд ва рӯзҳои тинҷу осуда фаро мерасанд. Ба имзо расидани Созишномаи умумии истиқрори сулҳ ва ризониати миллӣ имконият фароҳам овард, ки мо душворӣ ҳам бошад, сулҳу субот, оромӣ дар кишвар барқарор гардад.

яқ оила мебошад. Тадбирҳои андешидаи давлат бо сарвари Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мӯҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар роҳи расидан ба Ваҳдати миллӣ самара дол. Баҳусус дар таҳкими волияти қонун, ки аз рушди асосии ҷомеаи ҳукукунид мебошад, ба пешравии назаррас ноил гардидам. Аз ҷумла марҳила ба марҳила амалӣ гаштани Барномаи илсоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ ба он равона шудааст, ки хифи ҳукуку озодиҳои инсон асоси фаъолияти он буда, метёрохон Конституция ва қонунҳо адолати судиро таъмин намоёнд. Ҷунонҷӣ, дар Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 20 апрели соли 2012 дар назди сохторҳои хифи ҳуқуқ ва дигар мақомоти давлатӣ вазифа гузошта шудааст, ки иҷрои саривақтии Барномаи илсоҳоти судӣ-ҳуқуқиро барои солҳои 2011-2013 таъмин намоёнд, сулҳу дар фаъолияти ҳуд ба қонуншиканиҳо роҳ надиҳанд.

Ин талаботи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмонро мо, қорамандони мақомоти судӣ, асоси фаъолият ҳисобида, иҷрои онро вазифаи пуршараф медонем.

**Абдулҳаким АЛИМОВ,
судии Ҷумҳурии Душанбе**

ДАСТУРАМАЛ

оид ба ташхиси тиббию иҷтимоӣ

бораи сабаби «осеби меҳнатӣ» баровардааст, эълон намояд.

53. Хадомат хангоми гувоҳдихӣ ба кормандони дар зери назорати кор-фармо коркунанда ва ё кӯдакони то синни 18-солае, ки хангоми таҷриба-омӯзӣ дар рафти таҳсил саломатинашон зарар дидааст ва он ба иҷрои вази-фаҳои меҳнатияшон (бемориҳои касбӣ) зич алоқаманд аст ва барои муайян намудани маъёбӣ ҳуқуқ медиҳад, ҳулоаси «кӯдаки маъёб дар алоқа бо осеби меҳнатӣ»-ро нишон медиҳад. Ҳамчунин дараҷаи аз даст додани саломатӣ ва қобилияти меҳнатии касбӣ низ муайян карда мешавад.

54. Хадомат бо муайян намудани гуруҳ ва сабабҳои маъёбӣ дараҷаи аз даст додани қобилияти касбӣ ва дар ҳолати надоштани қобилияти меҳ-натӣ - дараҷаи умумии аз даст додани қобилияти меҳнатиро бо фоиъ ва зарурат доштан ба намудҳои дигари кӯмакор муайян менамояд.

§ 5. Сабаби маъёбӣ: «Маъёбӣ аз овони кӯдакӣ»

55. Хадомат сабаби «маъёбӣ аз овони кӯдакӣ»-ро дар ҳолате муайян менамояд, ки бемориҳо (осебҳо) то ба синни 18- солагӣ ба амал омадаанд.

56. Барои он ки сабаби маъёбии - «маъёбӣ аз овони кӯдакӣ» барои шахсони аз синни 18-сола боло муайян карда шавад, исбот намудан зарур аст, ки он то ба синни 18-солагӣ расидан вучуд доштааст. Далели ин қайд-ҳод дар ҳуҷҷатҳои муассисаҳои тандурустӣ (иктибос аз таъриҳи беморӣ, варақан дармонгоҳӣ, маълумотнома дар бораи муолиҷа, ҷарроҳӣ, дар бо-рай табobati санаторӣ-курортӣ ва ғайра) зикршуда буда метавонанд. Дар ҳолатҳои истисноӣ, хангоми мавҷуд будани нуқси анатомӣ, Хадомат мета-вонад шаҳодати табибони беморро муолиҷанамуда, гувоҳномаи мақомоти иҷроия ва амрлиҳанда ва дигар мақомоти, ки санаи беморӣ ва гирифтани осеби анатомӣ шудани беморро тасдиқ менамоянд, ба эътибор гирад. Дар ҳолатҳои дигар Хадомат метавонад сабабҳои «маъёбӣ аз овони кӯдакӣ» -ро аз ҳусусияти ҳудӣ бемориҳо, ки то ба синни 18-солагӣ расидан (оқибати фалач), бозомандиғӣ аксионии модарзодӣ, баромалдағиҳои модарзодии ро-нҳо) иннишוף ёфтаанд, муайян намояд.

57. Мавҷудатии бемориҳо, нуқсон ё шаклдигаркунӣ (деформатсия) аз кӯдаки метавонад барои муайян намудани сабаби «маъёбӣ аз овони кӯдакӣ» асос бошад - агар бемориҳои нишондодашуда (нуқсон, шаклдиг-гаркунӣ (деформатсия) ва оқибати онҳо ба маҳдудшавии ғайолияти ҳаётии бемор, яъне ба маъёбии то синни 18-солагӣ оварда нарасондаган бошад.

Шахсоне, ки дар онҳо беморӣ (нуқсон, шаклдигаркунӣҳо (деформат-сия), ҷарҳанд дар кӯдакӣ ба вучуд омадааст, вале вайроншавии вазиғавии онҳо дар марҳилаи ғайолияти меҳнатӣ ошкор карда шудааст, сабаби маъ-ёбӣ вобаста ба шароит (осеби меҳнатӣ, беморини касбӣ, беморини умумӣ) муқаррар карда мешавад.

58. Агар пас аз бадшавии вазъи саломатӣ дар натиҷаи беморини касбӣ ё осеби меҳнатӣ, маъёбӣ фаро расида, бемориҳо аз овони кӯдакӣ ҳуруҷ намоянд, дар ҳолати мазкур ҳамчун сабаби маъёбшавӣ, беморини касбӣ ё осеби меҳнатӣ муайян карда мешавад.

§ 6. Сабаби маъёбӣ: «Маъёбӣ аз оқибатҳои захмӣ шудан, контузия ё маъёбӣ алоқаманд ба амалиётҳои дар давоми Ҷанги Бузургӣ Ватанӣ ё дар натиҷаи амалиётҳои ҳарбӣ ва ҳимояи соҳти конститусионӣ»

59. Сабабҳои маъзурӣ маъёбӣ дар ҳолате муайян карда мешаванд, ки маъёбӣ дар натиҷаи ҷароҳатҳо дар амалиётҳои ҳарбӣ дар даврани Ҷанги Бузургӣ Ватанӣ ё дар натиҷаи амалиётҳои ҳарбӣ (ҷароҳат бардоштан дар натиҷаи тарқиши снаряд, минаҳо дар майдонҳои ҷанг ё хангоми иҷрои ҳизмати ҳарбӣ, ҳимояи соҳти конститусионӣ) ба вучуд омадаст.

60. Хангоми ҳалли масъалаи маъёбӣ дар амалиётҳои ҳарбӣ дар даври-ан Ҷанги Бузургӣ Ватанӣ ё аз оқибатҳои он бод ҳуҷҷатҳои зерини муас-сисаҳои тандурустӣ ба роҳбарӣ гирифта шаванд: иктибос аз таъриҳи бе-морӣ, дафтарнаи тиббӣ (Ш-0256), маълумотнома оид ба муолиҷаҳо, ҷар-роҳҳо дар шифхона, гувоҳномаҳо аз беморхонаҳо, санадҳои мақомоти иҷроияи маҳаллӣ ва мақомоти қорҳои дохилӣ.

§ 7. Сабаби маъёбии алоқаманд бо ҳизмати ҳарбӣ, ҳизмат дар мақомоти қудратӣ

61. Маъёбӣ ба ҳизмати ҳарбӣ дар сурате алоқаманд ҳисобида меша-вад, ки агар он: дар даврани гузаштани ҳизмати ҳарбӣ; ҳизмат дар мақомо-ти қудратӣ на дотар аз 3 моҳ пас аз ба итмом расидани ҳизмати ҳарбӣ, дар ҳама ҳолати бадӣ истифои аз ҳизмати ҳарбӣ алоқаманд ба гирифтани осеб (ҷароҳатҳо, осебҳо, контузия) ва бемориҳо, ки дар вақти гузаштани ҳиз-мати ҳарбӣ ба вучуд омадаанд, ба амал омада бошад.

62. Хангоми мавҷуд будани аломатҳои маъёбӣ дар Хадомат ҳуқуқ дорад ҳизматчиёни ҳарбию то ба итмом расидани ҳизмати ҳарбӣ, даъватшаван-дагони ӯҳдадорҳои ҳарбӣдошта, ҳайати фармондеҳӣ ва қатории мақомо-ти қудратиро (минбаъд ҳизматчиёни ҳарбӣ) аз муноинаи тиббии тақрибии гузаронад.

63. Маъёбоне, ки дар давоми 3 моҳи ба истефое рафтан аз ҳизмати ҳарбӣ ба амал омадааст, ҳамчун маъёбии дар даврани ҳизмати ҳарбӣ гирифташуда қисбӣ карда мешавад. Бо сабаби дуру дараҷа таъбиб гириф-тан, гузаронидани ҳаҷми зарурии ҷорабинҳои тавонбахшӣ мӯҳлати исте-фое аз ҳизмати ҳарбӣ барои муоинаи тақрирӣ аз тарафи Хадомат мета-вонад аз 3 моҳ зиёд бошад.

64. Маъёбӣ бо оқибатҳои он (захмҳо, осебҳо, контузия) ва ё авҷиғирини бемориҳо) дар шахравдани аз ҳизмати ҳарбӣ ба истефорофта, ки дар дав-рани гузаштани ҳизмати ҳарбӣ ба амал омадаанд, дар ҳама ҳолат ба ҳиз-мати ҳарбӣ алоқаманд ҳисобида мешаванд.

65. Хангоми муайян намудани сабабҳои алоқамандии маъёбӣ (захмҳо, осеб, контузия, бемориҳои дар ҳизматчиёни ҳарбӣ мавҷудбуд) Хадомат ҳуҷҷатҳои тиббӣ-ҳарбию (гувоҳномаҳо, шаҳодатномаҳо оид ба беморӣ, қарорни комиссияи тиббӣ-ҳарбӣ, комиссияи тиббӣ-парвозӣ), ба роҳбарӣ ме-гирад.

66. Дар сурати нодуруст пур карда шудани ҳуҷҷатҳои тиббӣ-ҳарбӣ, мавҷуд будани шубҳа барои муайянсозии сабабҳои алоқамандии маъёбӣ (захм, осеб, контузия, бемориҳо) Хадомат ҳуҷҷатҳои алоқамандро барои омӯзиши ба Комиссияи марказии тиббӣ-ҳарбии ҳақдор иҷро наменамояд.

67. Комиссияи тиббӣ-ҳарбӣ ва комиссияи тиббӣ-парвозӣ хангоми мав-ҷуд будани ҳулоаси тиббӣ-ҳарбӣ сабабҳои маъёбӣ ва алоқамандии ҳизма-ти ҳарбию муайян менамоянд. Дар ҳолатҳои алоҳида Комиссияи марказии тиббӣ-ҳарбӣ мувофиқи ҳулоасо пас аз озод шудан (истефое) аз ҳизмати ҳарбӣ хангоми мавҷудбудани асос барои алоқамандии маъёбӣ ба ҳизмати ҳарбӣ метавонад сабаб ва алоқамандии беморию муайян намояд.

68. Хангоми дар собиқ ҳизматчиёни ҳарбӣ мавҷуд будани зарарҳои ош-қори бадан (набудани дасту пой ва ё қисме аз онҳо, норасоии устухонҳо, изи баъди захм, дар дохили бодбато вучуд доштани оҳанпароҳӣ), хангоми иштироки то дар амалиётҳои ҳарбӣ мувофиқи Номгуӣи мамлакатҳо ва са-надии амалиётҳои ҳарбӣ бо иштироки шаҳравандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар вақти даррасорат будан, бо ҳуҷҷатҳо, ки гирифтани ҷароҳатҳои гайри-мустақимро дар ҳамин давра тасдиқ мекунанд (ҳислатномаи ҳизмати, ва-рақан муқофот, пенсияҳои оид ба гирифтани рутубан ҳарбӣ, аттестатсия, гувоҳномаи бойғони дар ҳусуси рафтан аз қисми ҳарбӣ барои табобат, баргаштан ба қисми ҳарбӣ аз табобат, маводди тафтишоти махсус ва ғайра), шаҳравандон ба комсариятҳои ҳарбӣ барои муоинаи тақрибии таъшиҳи тиббӣ-судӣ бо мақсади муайян намудани ҳусусият ва таъриҳи бардоштан ҷароҳат фириастода мешаванд. Муайян намудани сабаби маъёбӣ аз тара-фи Комиссияи марказии тиббӣ-ҳарбӣ амалӣ карда мешавад.

§ 8. Тағйир додани сабаби маъёбӣ

69. Сабабҳои маъёбии метавонанд тағйир ёбанд. Барои тағйири саба-бҳои маъёбӣ инҳо асос шуда метавонанд: пайдо шудани ҳуҷҷатҳои тиббӣ ва ё ҳуқуқии имкониятиҳадани сабаби тағйири маъёбии «бемориҳои умумӣ» ба сабаби дигар (санад дар бораи фалокати нохуш дар истеҳсолот дар шақли Н-1; ҳулоаси Маркази ҷумҳуриявии клиникнии бемориҳои касбӣ; ҳуҷҷатҳои тиббӣ-ҳарбӣ ва ғайра); хангоми илова шудани дигар бемориҳо (осебҳо), ки барои муайян намудани маъёбӣ ва дигар сабаби гуруҳи маъ-ёбӣ бо назардошти беморини нисбатан вазиан ва сабаби маъёбӣ - боимтӣё (ё бо хоҳиши маъёб) муайян карда мешавад. Хангоми пайдо намудани далели муайянсозии сабабҳои маъёбӣ дар асоси ҳуҷҷатҳои гайриэътимод-нок Хадомат ва зероҳотқори он дар вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои ҷумҳури бадӣи ташхиси бодидикт дар ин маврид метавонад сабаби маъёбию тағй-ир диҳад.

70. Агар дар маъёб дар натиҷаи осеби меҳнатӣ, бемориҳои касбӣ, фа-локат дар Нерӯгоҳи барқи атомии «Чернобиль» ва ё осеби ҳарби бемориҳои нави ҳусусияти умумидошта пайдо шаванд, ки ба баландтар шудани гу-руҳи маъёбӣ оварда мерасонад, сабаби маъёбии пешина нигоҳ дошта ме-шавад.

БОБИ 6.

ТАРТИБИ МУАЙЯН НАМУДАНИ ДАРАЧАИ АЗ ДАСТ ДОДАНИ ҚОБИЛИЯТИ МЕҲНАТӢ ВА ҲИСОБИ ФОИЗ

§1. Муқаррароти умумӣ

71. Яқҷои бо муайян кардани дараҷаи аз даст додани қобилияти меҳна-ти касбӣ хангоми мавҷуд будани асос, Хадомат дараҷаи ба гуруҳи маъ-ёбӣ мувофиқро дар доираи Дастурамал оид ба муайян намудани гуруҳи маъёбӣ ва зарурат доштани ҷабрида ба на муайян гуногуни кӯмак мукар-рар менамояд.

72. Дараҷаи аз даст додани қобилияти касбии меҳнатӣ ва зарурат ба кӯмакҳои иловагиро Хадомат дар асоси оқибатҳои осеби меҳнатӣ дар лаҳ-заи муоина муайян менамояд.

73. Дар ҳолатҳое, ки осеби меҳнатӣ ҷараёни беморини мавҷудбударо вазиан ва ё оқибати тағйироти анатомӣ, ҳусусан хангоми зарар ёфтаи органҳои ҷуғдро шиддат мебахшад, дараҷаи аз даст додани қобилияти касбии меҳнатӣ, бо назардошти дараҷаи вайроншавии вазиғавҳо аъзон бадан, дар вақти муоина муайян карда мешавад.

74. Хадомат барои муайян намудани дараҷаи аз даст додани қобилияти касбии меҳнатӣ ва зарурат доштан ба намудҳои иловагии кӯмак кормандо-ни муассисаҳо, қорхонаҳо, ташкилотҳоро сарфи назар аз шақли моликият, ки дар асоси шартномаҳои ҳуқуқӣ-шаҳравндӣ ва фармонӣш кор мекунанд ва осеби меҳнатӣ гирифтаанд, ба сифати шахси аз муоинаи тақрирӣ гуза-ранда қабул менамояд.

75. Ташхиси бемориҳои касбию Маркази ҷумҳуриявии клиникнии бемо-риҳои касбӣ анҷом медиҳад.

76. Шаҳравандоне, ки осебро вобаста ба иҷрои вазиғавҳои меҳнатӣ наги-рифтаанд, дараҷаи аз даст додани қобилияти касбии меҳнатияшонро Ко-миссияи ташхиси тиббию судӣ муайян менамояд.

§ 2. Муайянсозии дараҷаи аз даст додани қобилияти касбии меҳнатӣ ба ҳисоби фоиъ

77. Агар ҷабрида яқҷанд касб дошта бошад, пас тибки хоҳиши худаш ҳамон касбе, ки дар он осеби меҳнатӣ гирифта шудааст ё ҳамон касбе, ки дар он собиқани зиёди қорӣ дорад ё касбе, ки бо тариқи таълимоти махсус ё касбе, ки дар он таҳассуси нисбатан баландро ҳосиб шудааст, касби асосӣ ҳисоби-да мешавад. Асосан ҳамин ихтисос хангоми муайянсозии дараҷаи аз даст додани қобилияти касбии меҳнатӣ ба ҳисоб гирифта мешавад.

78. Хадомат хангоми муайянсозии дараҷаи аз даст додани қобилияти касбии меҳнатӣ дар ҳар як ҳолати мушаххас вайроншавии вазиғавҳо уз-вах, дараҷаи барқарорсозии вазиғавҳои гумқардашуда, қобилияти ҷабри-да барои иҷрои ин ё он кор дар сатҳи муайян, аз ҷумла имконияти иҷрои қорҳо дар шароити муқаррарӣ ё махсус ташкилқардашуда, ҳамчунин ҷора-бинҳо оид ба тавонбахшӣ, бо изофати таълимоти касбӣ ва бозомӯзиро ба инобат мегирад.

79. Дар ҳолатҳое, ки ҷабрида дар натиҷаи вайроншавии ғайолияти узвҳо хангоми мавҷудшудии нишондоҳҳои мутлақӣ тиббӣ барои иҷрои ҳама ғайолияти касбӣ, ҳатто дар шароити махсус ташкилқардашуда вазиғав-яшро иҷро карда натавонад, аз даст додани дараҷаи қобилияти касбии меҳнатӣ 100 фоиъ муқаррар карда мешавад.

80. Агар ҷабрида дар натиҷаи вайроншавии вазиғавҳо танҳо қорҳои дар шароити махсус ташкилқардашуда (муассисаҳои махсус, сеҳхон мах-сус ва ғайра) -ро иҷро карда тавонад, дараҷаи аз даст додани қобилияти касбии меҳнатияш аз 70 то 80-фоиъ муқаррар карда мешавад.

81. Хангоме ки ҷабрида пештар дар шароити муқаррарии истеҳсолӣ қорҳои ихтисоснокро ба иҷро расонида, ҳоло қорҳои гайриихтисосиро та-ноҳо дар шароити махсус ташкилқодлашуда анҷом дода метавонад, барояш дараҷаи 90-фоиған аз даст додани қобилияти касбии меҳнатӣ муқаррар карда мешавад.

82. Хангоме ки ҷабрида метавонад қорқоро дар шароити махсус таш-килқардашуда бо касби асосияш ба иҷро расонад, барои ӯ дараҷаи 70-фоиған аз даст додани қобилияти касбии меҳнатӣ муқаррар карда мешавад.

83. Хангоме ки дар натиҷаи осеби меҳнатӣ ҷабрида метавонад қорқоро бо касби асосияш дар шароити муқаррарӣ, вале дар ҳаҷми қамтар ё дараҷаи пасти таҳассусӣ ва ё ағар ӯ ихтисоси асосияшро гӯм карда бошад ҳам, вале метавонад дар шароити муқаррарии истеҳсолӣ дар натиҷаи таъсири вай-роншавии мӯътадилӣ вазиғавҳои узвҳо қорҳои қамтарро иҷро кунад, ба ӯ дараҷаи аз 40 то 60-фоиған аз даст додани қобилияти касбии меҳнатӣ му-қаррар карда мешавад.

84. Аз даст додани дараҷаи 60-фоиған қобилияти касбии меҳнатӣ дар ҳолатҳои зерин муқаррар карда мешавад:

- агар ҷабрида касби асосияшро гӯм карда бошад, вале намуди қорҳои сабуки гайриихтисосиро иҷро карда тавонад;

- агар ҷабрида қорқоро бо ихтисоси асосияш иҷро карда тавонад, вале бо ихтисор ба ҳалли панҷ дараҷаи тарафовӣ;

- агар ҷабрида қорҳои ҷисмонии гайриихтисосиро бо ихтисор дар ҳалли панҷ дараҷаи вазиғии иҷро намояд.

85. Аз даст додани дараҷаи 50-фоиған қобилияти касбии меҳнатӣ дар ҳолатҳои зерин муқаррар карда мешавад:

- агар ҷабрида тавонад қорқоро бо ихтисоси асосияш иҷро намояд, вале бо ихтисор ба ҳалли чор дараҷаи тарафовӣ;

- агар ҷабрида қорқоро бо ихтисоси асосияш бо ихтисори ҳаҷми қорӣ ба ҳалли ғайолияти истеҳсолӣ 0,5 баъд гайри қарда тавонад;

- агар ҷабрида тавонад қорҳои гайриихтисосии ҷисмониро бо ихтисор ба ҳалли 4 дараҷаи вазиғии иҷро намояд.

86. Аз даст додани дараҷаи 40-фоиған қобилияти касбии меҳнатӣ дар ҳолатҳои зерин муқаррар карда мешавад:

- агар ҷабрида қорқоро бо ихтисоси асосӣ, бо ҳаҷми қами ғайолияти истеҳсолӣ аз ҳисоби қам қардани давомноқии ҳафтаи қорӣ ба ҳалли ду рӯз бо қам қардани меъёри мувофиқи қорқорд иҷро намояд;

- агар ҷабрида қорқоро на бо ихтисоси худ, вале бо истифода намулдани малани касбӣ иҷро намояд;

- агар ҷабрида тавонад қорқоро бо ихтисоси худ, вале бо ихтисор дар ҳадди 3 қисмати тарафа иҷро намояд;

- агар ҷабрида меҳнати гайриихтисосии ҷисмониро бо ихтисор дар ҳадди се дараҷаи вазиғии иҷро карда тавонад.

87. Агар ҷабрида тавонад қорқоро бо ихтисоси асосӣ, вале бо тағйир долани шароити меҳнат, ки ба пастшавии мӯзди меҳнат, бо ихтисоси асосӣ, вале назар аз пешина бо шиддатҳои баланд, барои ӯ аз 10 то 30 фоиъ аз даст додани қобилияти касбии меҳнатӣ муқаррар карда мешавад.

88. Аз даст додани дараҷаи 30-фоиған қобилияти касбии меҳнатӣ дар ҳолатҳои зерин муқаррар карда мешавад:

- агар ҷабрида тавонад қорқоро бо ихтисоси худ, вале бо ихтисор дар ҳадди 2 қисмати тарафа иҷро намояд;

- агар ҷабрида меҳнати гайриихтисосии ҷисмониро бо ихти-сор дар ҳалли ду дараҷаи вазиғии иҷро намояд.

89. Аз даст додани дараҷаи 20-фоиған қобилияти касбии меҳнатӣ дар ҳолатҳои зерин муқаррар карда мешавад:

- агар ҷабрида тавонад қорқоро бо ихтисоси худ, вале бо ихтисор дар ҳадди як қисмати тарафовӣ иҷро намояд;

- агар ҷабрида тавонад меҳнати гайриихтисосии ҷисмониро бо ихти-сор дар ҳалли як дараҷаи вазиғии иҷро намояд.

90. Аз даст додани дараҷаи 10-фоиған қобилияти касбии меҳнатӣ дар ҳолатҳое муқаррар карда мешавад, ки агар ҷабрида қорқоро бо ихтисо-си худ, вале бо шиддати барояш аз пешина дида баландтар иҷро намояд.

91. Агар сабаби осеби меҳнатӣ нуқси анатомие бошад, ки ба вайрон-шавии устувор ва мунтазам қобилияти касбии меҳнатӣ оварда расонида-аст, дараҷаи аз даст додани он бо фоиъ вобаста ба вайроншавии ошқори вазиғавҳои организм, ки ба ин нуқси анатомӣ овардааст (тибӣ маахқон дар бандҳои 79-82 Дастурамали мазкур зикршуда) муқаррар карда меша-вад.

92. Дар ҳолати гирифтани осеби тақрибон меҳнатӣ, дараҷаи аз даст додани қобилияти касбии меҳнатӣ бо оқибатҳои ҷудогонаи ҳар яке аз ин осебҳо, сарфи назар аз он ки ин осебҳо дар вақти қор дар назди ин ё он қорфармо бардошта шудаанд, дар алоҳидиғӣ муайян карда мешавад.

93. Дараҷаи аз даст додани қобилияти касбии меҳнатии шахсоне, ки осеби меҳнатию рор даврани таълим (таҷрибаомӯзӣ) ё хангоми иҷрои ди-гар қорҳо (масалан, қорҳои таълимии ҳоҷагии деҳот, қорҳои соҳтмонӣ) гирифтаанд, аз рӯйи касбӣ, ки таълим мегиранд ё тибки муқаррароти бан-дҳои 79-83 Дастурамали мазкур муайян карда мешавад.

94. Хадомат дар масъалаи муайян намудани намудҳои зарурати кӯма-кӣ иловагӣ, сарфи назар аз мавҷуд будани аризан ҷабрида, талаби қор-фармо, иттиғори қасаба, суд масъул аст, агар зарурати онро оқибатҳои осебҳои меҳнатӣ талаб намояд.

95. Хадомат зарурати намудҳои зерини кӯмаки иловагиро муайян ме-намояд:

- назорати махсуси тиббӣ, ки онро вазъи саломатии ҷабрида тақозо дорад (номгуӣ) ва ҳаҷми онҳо аз тарафи табибони муассисаҳои шифоию пешгирӣ муайян карда мешавад);

- ба кӯмаки баруна, вақте ки ҷабрида вобаста ба ҳолати саломатияш наметавонад пурра ҳудизматрасонӣ, ҳаракат, ҷиҳатёбӣ (ориентатсия)-ро таъмин намояд ё ба ниғоҳубии муайян мӯҳтоҷ аст (хангоми муайян наму-дани гуруҳи 1-уми маъёбӣ ҳулоаси Хадомат дар бораи зарурати ниғоҳу-чи аз тарафи шахсони дигар талаб карда намешавад, ба ғайра аз ҳолатҳои зарурати нағироти тиббӣ);

- ба ниғоҳубии маииш, дар ҳолате ки ҷабрида вобаста ба вазъи саломати қисман барои ҳудизматрасонӣ маҳдуд аст (рубӯҷинии манзили истикоматӣ, шустушӯӣ либос, омода намудани гизо);

- ба гизои иловагӣ хангоми мавҷуд будани нишондоҳои тиббӣ;

- ба кӯмаки протезӣ-ортопедӣ (протезҳо, отрезҳо, қорсет, ҷубдас, асо ва ғайра) хангоми осеб дидани узвҳои таъя ва ҳаракат, ҳамчунин хангоми протезкунонии аввала, иваз намудани протезҳо ва воситаҳои протезӣ-ортопедӣ;

- ба таҷҳизоти махсуси нақлиётӣ (курсий-аробаҳо, велоқоляска, мото-қоляска, автомобил) хангоми дар ҷабрида мавҷуд будани ҳулоаси тиббӣ дар бораи таъмини воситаҳои махсуси нақлиётӣ;

- ба таъобати осонишгоҳи қурортӣ хангоми мавҷуд будани осеби меҳ-натӣ; дар ҳолате ки ҷабрида наметавонад мустақилона то ба осонишгоҳҳо равад, қарор дар ҳусуси қамроҳӣ намудан бароварда мешавад;

- ба маводи доруворӣ.

96. Номгуӣи кӯмакҳои иловагӣ намунавӣ мебошад. Дар ҳар як ҳолати мушаххас Хадомат зарурати кӯмаки иловагиро бо назардошти зарари ба саломати расида ва имкониятҳои барқарорсозӣ ё ниғоҳдорини онро дар асоси ҳулоаси муассаси шифоию пешгирӣ муайян менамояд.

97. Хадомат маълумоти муассисаҳои шифоию пешгириро бодидқат меомӯзад ва хангоми зарурат метавонад маълумоти иловагиро талаб на-мояд.

98. Хадомат дар ҳусуси зарурат доштани ҷабрида барои таълими ихтисоси нав, агар ӯ дар натиҷаи маъёбии меҳнатӣ натавонад бо ихтисоси пешина қор кунад, қарор барорад.

БОБИ 7.

МУОИНАИ ТАҚРОРИИ МАЪЮБОН АЗ БЕМОРИНИ КАСБӢ ВА ОСЕБИ МЕҲНАТӢ

§ 1. Мӯҳлатҳои аз муоинаи тақрирӣ гузаштани маъёбон

99. Хангоми муайян намудани дараҷаи аз даст додани қобилияти кас-бии меҳнатӣ мӯҳлати муоинаи тақририи маъёб бадӣи шаш моҳ, як ё ду сол вобаста ба ҳусусияти оқибати маъёбӣ ва имкони барқарорини пурра ва ё қисмани қобилияти меҳнатӣ, дар натиҷаи табобат ё тавонбахшӣ ба инобат гирифта мешавад.

100. Агар хангоми муоинаи тақрирӣ дар маъёб тағйири ҳолати қобилиятнокии меҳнатӣ бо сабаби оқибатҳои маъёбии меҳнатӣ муайян шавад, дарин ҳолат Хадомат фоиъи нави аз даст додани қобилияти касбии меҳнатию муқаррар менамояд.

101. Дараҷаи аз даст додани қобилияти касбии меҳнатии маъёб дар мавриди бебозгашт будани оқибатҳои маъёбии меҳнатӣ бе нишон додани мӯҳлати маъёбӣ муайян карда мешавад.

102. Муоинаи тақририи маъёбон бо тартиби муайяншуда дар ҳола-тҳои зерин гузаронида мешавад:

- аз тарафи зарароти Хадомат дар ҳолати тағйир ёфтаи вазъи сала-матии маъёб бо аризаи ӯ хангоми мавҷуд будани роҳхат аз муассисаи шифоию пешгирӣ;

Замимаи 1
ба Дастурамал оид ба таъхиси тиббино иҷтимоӣ, ки бо фармониши яқҷояи вазири меҳнат ва хифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 73 ва вазири тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 189 тасдиқ шудааст

БЕМОРИҲОИ СИЛ

Рамзи ТББ	Номи беморӣ	Дарачаи аз даст долани қобилияти меҳнатӣ
A.15.01.	Сили нуктавии шуш	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
A.15.02.	Сили иртишоҳии шуш (инфилтративӣ) нава ошқоршуда ё авҷгирии тақрорӣ бе пароканиш Сили иртишоҳии шуш бе тамоюли ҳомӯшшавӣ бо микробҳориҷкунии иломабанда, мутобиқат ба доруворӣ, бо бемориҳои ҳамрадиқ (ВНМО, бемории қанд ва гаира) ННД II-III Н ХГ II	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, ҳангоми паст шудани дараҷаи таҳассус – гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
A.15.03.	Илтиҳоби панирмонанди шуш (қазеозӣ) бе ориза -Қараёнии инкишофёфта, тамоюли пароканиши паҳновар бо оризаҳои шуш ва пардаҳои он ННД – II – III; НХГ – II	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
A.15.04.	Думмали силии шуш (туберкулома) ҳангоми қараёни созгор (торпидӣ) Думмалҳои силии қалони шуш (бештар аз 4 см) бо қараёни инкишофёфта: пароканиш, пахншавии бронхогенӣ ва микробҳориҷкунии	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи II маъюбӣ
A.15.05.	Сили қовоқидори шуш	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, ҳангоми паст шудани дараҷаи таҳассус – гуруҳи III маъюбӣ
A.15.06.	Сили судабандиву қовоқидори шуш шакли маҳдуд ва устувор Шакли инкишофёфта бо хуруҷҳои тақрорӣ дар мавзёҳои нави шуш ва иллатнокии дутафариқи фарогир, мутобиқат ба дорувориҳо ва микробҳориҷкунии ННД II-III, НХГ I-II	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, ҳангоми паст шудани дараҷаи таҳассус – гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
A.15.07.	Сили сирозии шуш шакли маҳдуд бо ННД I-II НХГ 0-I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, ҳангоми паст шудани дараҷаи таҳассус – гуруҳи III маъюбӣ
A.15.08.	Шакли пахншуда ННД II-III НХГ – II Сили пошхӯрдаи шуш (дисеминарӣ) қараёни тошадидӣ Қараёни шадид Шакли давомнок бо нишонаҳои иллатнокиҳои зарарнокӣ шуш ва ННД I-II НХГ 0-I	Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, ҳангоми паст шудани дараҷаи таҳассус – гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ
A.15.14.	Сили гирехҳои лимфавии даруни қафаси сина (миёнадевор, бронҳо ва ғ.) Дар марҳилаи фаёл бе оризаҳо Бо оризаҳо дар шакли пароканиши панирмонанд, носури бронҳою лимфотӯхлаҳо, пучшавии бофтаҳои шуш (ателектаз) ва илтиҳоби пардаҳои шуш	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи II маъюбӣ
A.15.15.	Сили нойи нафас, хирюй ва бронҳо дар марҳилаи иртишоҳӣ (инфилтратсия) Шакли захмдор Дар шакли носури фаёл Сили узвҳои нафаскашии бо мутобиқат ба доруворӣ ва микробҳориҷкунии ННД II-III НХГ – II Сили узвҳои нафас яқҷоя бо бемориҳои қабзии ҷангу губории шуш (қонотуб, силиқоз ва ғ.) Силиқози дараҷаи 1 шаклҳои майлани силии ғайри фаёл (пошхӯрда, нуктавӣ, думмалӣ ва иртишоҳӣ) Силиқози дараҷаи 2 шаклҳои хурди силии ғайри фаёл ННД – II Силиқози дараҷаи 3 шакли фаёли сил, ННД II-III НХГ I-II	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, ҳангоми паст шудани дараҷаи таҳассус – гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ Ҳангоми паст шудани дараҷаи таҳассус – гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
A.15.16.	Илтиҳоби силии пардаҳои шуш бе оризаҳо Илтиҳоби силии пардаҳои шуш, ки бо усулҳои бактериологӣ ва гистологӣ тасдиқ шудааст	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи II маъюбӣ
A.17.	Сили системаи асаб. Сили пардаҳои магзи сар Оқибатҳои ғайришадид Иллатнокиҳои мӯтадили системаи асаб ва узвҳои дарунӣ бо пешгунии номаълуми клиникӣ Оқибатҳои вазнин (дар шакли фалаҷ, вайроншавии босира, равон ва ғ.)	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
A.18.0.	Сили устуҳон ва бугумҳо: марҳилаи ҳомӯшӣ бе вайроншавии қори узвҳои ҳаракат Иллатнокиҳои силии устуҳону бугумҳо (бугумҳои ҳамвор ва майда) дар марҳилаи ҳомӯшӣ бо оризаҳо Сили сугунмӯҳра, пайванди қосу рон ва зону дар марҳилаи фаёл Марҳилаи пастшавии фаёлиятнокӣ (торпидикӣ)	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
A.18.1	Сили узвҳои таносул ва роҳи шоша: силии роҳҳои шошабарорӣ (сили масона ва шошароҳа) Сили узвҳои таносули мардона (сили ҳоя, узви наофӣ ва гадули олати таносул). Сили узвҳои таносули занона (илтиҳоби тухмдон ва тухуроҳа, пардаи бачадон, гардани бачадон ва узвҳои таносули беруна) Сили гурдаҳо (ҳангоми вайроншавии қори гурдаҳо, НМГ дараҷаи I)	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ – гуруҳи III маъюбӣ Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, ҳангоми паст шудани дараҷаи таҳассус – гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
18.2.	Сили уклаҳои савдони қанорӣ (уклаҳои савдони зеричоғӣ, гардани, зеробағалӣ ва қадқашакӣ) дар марҳилаи варам, пароканиш ва панирмонанд (қазеозӣ) Қараёни оризадор (носурҳо, захмҳо, тағйироти шикамбашакл)	Муваққатан қоршоҷам, маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, ҳангоми паст шудани дараҷаи таҳассус – гуруҳи III маъюбӣ

A.83.3.	Сили рӯда, пардаи шикам ва уклаҳои савдони чини даруни шикампарда Бо оризаҳо (сӯроҳшавии захмҳо, перитонит, ҳунравии рӯда ва қабзияти ҷузъии меъда бо пайдоиши астсит)	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи III маъюбӣ
A.19.	Сили пошхӯрдаи шадид (милиарӣ) Сили пошхӯрдаи шадиди ҷойгиршавии яғонаи муайяншуда Сили пошхӯрдаи шадиди ҷойгиршавии бисёри муайяншуда Дигар намудҳои сили пошхӯрдаи шадид (гурдаҳо, ҷигар ва ғ.)	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ
B-90	Боқимондаҳои ҷузъии баъди бемории силии шуш дар шакли судабандиҳо, сиррозоҳои маҳдуд ва нуктаҳои пахншуда бо бемориҳои ҳамрадиқи шуш (бронхити музмин, бемории қанд ва ғ.) ННД I-II Боқимондаҳои қалони баъди бемории силии шуш дар шакли судабандиҳои пахншудани инкишофёфта, сиррозоҳои қалон, бронхоэктазҳои дуҷумдараҷа, нуктаҳои эъди пахншуда бо бемориҳои ҳамрадиқи шуш (ВНМО бемории қанд ва ғ.) ННД II-III НХГ I-II	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, ҳангоми паст шудани дараҷаи таҳассус – гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
	Ҳолати баъди даҳлолатҳои қарроҳӣ бо сабаби силии шуш, гурда ва пайванди устуҳонҳо: - ҳолати баъди торақопластикаи беруназапардагӣ, қараёни созгор - ҳолати баъди торақопластикаи беруназапардагӣ, қараёни носозгор - ҳолати баъди бурида партофтани пардаи шуш бо сабаби решалта (эмпиема) - лобэқтомия, биллоэқтомия ё буриши бисегментарӣ бо оқибати неқ НН – I - Лобэқтомия, биллоэқтомия ё буриши сегментарӣ НН-II, НХГ – I - пулмонэқтомия НН II – НХГ-II бо ҳамроҳшавии бемориҳои ҳамрадиқи шуши яғона (ВНМО, бемории қанд ва ғ.) бо микробҳориҷкунии - носури фаёли қафаси синаву бронҳо ННД II-III НХГ I-II - ҳолати баъди нефроэқтомия ва иллатнокии гурдаи яғона бо сабаби бемории силии НМГ - II-III.	Муваққатан қоршоҷам аз тарафи КМТ Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, ҳангоми паст шудани дараҷаи таҳассус – гуруҳи III маъюбӣ Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, ҳангоми паст шудани дараҷаи таҳассус – гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ

Замимаи 2

ба Дастурамал оид ба таъхиси тиббино иҷтимоӣ, ки бо фармониши яқҷояи вазири меҳнат ва хифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 73 ва вазири тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 189 тасдиқ шудааст

БЕМОРИҲОИ САРАТОН

Рамзи ТББ	Номи беморӣ	Дараҷаи қоршоҷамӣ
C 04.0 C 06.9	1.Саратони ҷоғи боло, пардаҳои дуобии қовоқии даҳон	
	Марҳилаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Марҳилаи II (дар ҳолати табобати маҷмӯӣ бо авориз)	Гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи III	Гуруҳи II маъюбӣ
	Марҳилаи IV (ҳангоми сабзии бардавоми омос, бозсабзии ва фарогирӣ)	Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
C 10.0 C 14.1	2. Саратони ҳалқ, ҳанҷара	
	Марҳилаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Марҳилаи II	Баъди табобати маҷмӯӣ бо оризаҳо - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи III бо mts	Гуруҳи II маъюбӣ
	Марҳилаи IV	Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
C 30.0 C 39.0	3. Саратони шуш ва пойҷаҳо	
	Марҳилаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, дар ҳолати пас аз қарроҳӣ гуруҳи III
	Марҳилаи II	Дар ҳолати пас аз қарроҳӣ - гуруҳи III
	Марҳилаи III	Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар - гуруҳи I маъюбӣ
	Марҳилаи IV	Ҳангоми сабзии бардавоми омос, бозсабзии ва фарогирӣ – гуруҳи I маъюбӣ
C 50.9	4. Саратони гадуи ширӣ	
	Марҳилаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Марҳилаи II а	Баъд аз қарроҳӣ лимфостазии дараҷаи 2 ва пастшавии таҳассус - гуруҳи III маъюбӣ ва ҳангоми лимфостазии дараҷаи 3 - гуруҳи II маъюбӣ
	Марҳилаи II б	Ҳолати баъд аз қарроҳии лимфостазии дараҷаи 3- гуруҳи II маъюбӣ 1 – сол, баъд гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи III	Гуруҳи II маъюбӣ 1-2 сол, ҳангоми беҳбудӣ - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи IV	Гуруҳи II маъюбӣ, дар ҳолати вазнин - гуруҳи I маъюбӣ
C 15.0- 5.9	5. Саратони сӯрхӯрда	
	Марҳилаҳои I- II	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ дар ҳолати баъди табобати қарроҳӣ ва қимидармонӣ - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи III	Гуруҳи II маъюбӣ, бо мондани носури меъда (гастростоме)- гуруҳи I маъюбӣ
	Марҳилаи IV	Гуруҳи I маъюбӣ
C 16.0 C 16.9	6. Саратони меъда	
	Марҳилаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ. Пас аз табобати қарроҳӣ - гуруҳи II маъюбӣ, баъд – гуруҳи III маъюбӣ Пас аз буриши ҷузъии меъда бе авориз - гуруҳи III маъюбӣ бемӯҳлат
	Марҳилаи II	Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми наҷати ҳуб долани табобат – гуруҳи III маъюбӣ Пас аз буриши ҷузъии меъда дар ҳолати нагузаштани авориз- гуруҳи II маъюбӣ
	Марҳилаи III	Пас аз қарроҳӣ бе авориз - гуруҳи II маъюбӣ Бо авориз - гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар - гуруҳи I маъюбӣ
	Марҳилаи IV	Гуруҳи I маъюбӣ

C 44.0 C 44.9	7. Саратони пӯст	
	Марҳилаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Марҳилаи II	Дар ҳолати зиёи расонидаи ба дигар узвҳо (ҷашм, бинӣ, лаби поён) - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи III	Гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи IV	Гуруҳи I маъюбӣ
C 43.9	8. Сидеомос (меланоме)	
	Давраи ибтидоӣ	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Марҳилаи IV	Бо авориз - гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар - гуруҳи I маъюбӣ
C 00.1 C 00.4	9. Саратони лаби поён	
	Марҳилаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Марҳилаи II	Пас аз қарроҳӣ барои давом долани табобат - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи III	Гуруҳи II маъюбӣ, пас аз табобат - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи IV	Бо авориз - гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар - гуруҳи I маъюбӣ
C 20	10. Саратони рӯдан рост	
	Марҳилаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ Пас аз табобати қарроҳӣ - гуруҳи II маъюбӣ, пас аз табобат – гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи II	Пас аз табобати қарроҳӣ - гуруҳи II маъюбӣ. Дар ҳолати доштани носур, маъқадӣ сунӣ, қазон беиштиғӣ ҳоҷат - гуруҳи II маъюбӣ ва дар ҳолати доштани маъқадӣ сунӣ доимӣ - гуруҳи III маъюбӣ бемӯҳлат
	Марҳилаи III	Дар ҳолати пайло шудани оризаҳо (носурҳо, маъқадӣ сунӣ, қазон беиштиғӣ ҳоҷат, сабзии бардавоми омос- гуруҳи II маъюбӣ
	Марҳилаи IV	Гуруҳи I маъюбӣ
C 18 C 18.9	11. Саратони рӯдан гафе	
	Марҳилаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ. Пас аз табобати қарроҳӣ - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи II	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ Пас аз табобати қарроҳӣ - гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми наҷати ҳуб долани табобат – гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи III	Гуруҳи II маъюбӣ
	Марҳилаи IV	Гуруҳи I маъюбӣ
C 53.0 C 53.8	12. Саратони гардани қабачон	
	Марҳилаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, ҳангоми пастшавии таҳассус баъди табобат - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаҳои II- III	Дар ҳолати табобати маҷмӯӣ - гуруҳи II маъюбӣ, баъд - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи IV	Гуруҳи III маъюбӣ
C 54	13. Саратони деворан қабачон	
	Марҳилаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ Ҳангоми пастшавии таҳассус баъди табобат - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи II	Гуруҳи II маъюбӣ, баъд - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи III	Дар ҳолати табобати маҷмӯӣ - гуруҳи II маъюбӣ, баъд - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи IV	Гуруҳи I маъюбӣ
C 56	14. Омоси тухмдонҳо	
	Марҳилаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, ҳангоми пастшавии таҳассус баъди табобат - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи II	Гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаҳои III- IV	Гуруҳи II маъюбӣ , ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар - гуруҳи I маъюбӣ
C 51 C 51.8 C 57.8	15. Саратони фарҷ	
	Марҳилаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Марҳилаи II	Пас аз табобат ва доштани авориз - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи III	Дар ҳолати табобати маҷмӯӣ - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи IV	Гуруҳи I маъюбӣ
C 52	16. Саратони маҳбал	
	Марҳилаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, ҳангоми пастшавии таҳассус пас аз табобат - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаҳои II- III	Гуруҳи II маъюбӣ, баъд - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи IV	Гуруҳи I маъюбӣ
C 60 C 63.9	17. Саратони узвҳои таносули мардона	
	Марҳилаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Марҳилаи II	Дар ҳолати пастшавии таҳассус - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи III	Дар ҳолати табобати маҷмӯӣ - гуруҳи II маъюбӣ
	Марҳилаи IV	Гуруҳи I маъюбӣ
C 67.0 C 67.8	18. Саратони пешобдон	
	Марҳилаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, ҳангоми пастшавии таҳассус - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи II	Дар ҳолати доштани носури пешобдон - гуруҳи II маъюбӣ, баъд - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи III	Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар - гуруҳи I маъюбӣ
	Марҳилаи IV	Гуруҳи I маъюбӣ
C 61	19. Саратони гадуи простата	
	Марҳилаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, ҳангоми пастшавии таҳассус баъди табобат - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи II	Дар ҳолати доштани носури пешобдон - гуруҳи II маъюбӣ, баъд - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаҳои III- IV	Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар - гуруҳи I маъюбӣ
C 62	20.Омоси моя (семинома)	
	Марҳилаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Марҳилаи II	Ҳангоми пастшавии таҳассус баъди табобат - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаҳои III- IV	Пас аз табобат - гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар - гуруҳи I маъюбӣ
C 71	21. Омосҳои дарунимағзии бадфарҷом (астраситоме, глоблостома, сарқома ва ғ.)	
	Бе алоҳии вайроншавии вазиғи мағзи сар	Гуруҳи III маъюбӣ
	Бо алоҳати вайроншавии вазиғи мағзи сар	Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар - гуруҳи I маъюбӣ
Д.32.0	Омосҳои берунамағзии қосаҳонаи сар: - неқфарҷом - бадфарҷом	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ

Замимаи 3

ба Дастурамал оид ба таъхиси тиббино иҷтимоӣ, ки бо фармониши яқҷояи вазири меҳнат ва хифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 73 ва вазири тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 189 тасдиқ шудааст

1. БЕМОРИҲОИ ДАРУНӢ

Рамзи ТББ	Номи бемориҳо	Дараҷаи қоршоҷамӣ
J 40-98 J 41.0- J 42-44	Бемориҳои узвҳои нафаскашии	
	Бемориҳои музмини обструктивии шушҳо: марҳилаи I, шакли сабуқ, НН- дараҷаи 0-1	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Марҳилаи II, шакли вазини НН- дараҷаи I-II	Гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи III, шакли вазини НН дараҷаи II-III, НХГ-2	Гуруҳи II маъюбӣ, ҳангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ

(Илома дар сах. 6)

(Идома аз сах. 5)		
J 43.0-43.9	Эмфиземаи шуш: Норасоғии нафас – дараҷаи I	Хангоми паст шудани тахассус – гурӯҳи III маъюбӣ
	НН дараҷаи II, НХГ – I	Гурӯҳи II маъюбӣ
	НН дараҷаи III, НХГ дараҷаи II	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гурӯҳи I маъюбӣ
J 45.0 J 45.9	Астмаи бронхиялӣ: Марҳилаи I, ҷараёни сабук, НН-0-I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Марҳилаи II, ҷараёни вазинини миёна, НН дараҷаи II	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи III, ҷараёни вазини НН II-III	Гурӯҳи II маъюбӣ
	Марҳилаи III, ҷараёни вазини НН III, НХГ II-III, (cor pulmonale)	Гурӯҳи I маъюбӣ
J 47	Бемории бронхоектазӣ: Марҳилаи II, ҷараёни вазинини миёна бо хурҷқуниҳо, НН дараҷаҳои I-II	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи II, ҷараёни миёнаи вазини бо хурҷқои дурудароз ва хунтуфқуи, НН дараҷаи II, НХГ дараҷаи I	Гурӯҳи II маъюбӣ
	Марҳилаи III, ҷараёни вазини бо тез-тез хун туфқардан, захролудшавӣ, харобшавӣ, НН дараҷаҳои II-III, НХГ дараҷаи II	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гурӯҳи I маъюбӣ
J 98.4 84.1	Серкистагии шушҳо бо НН II-III	Гурӯҳи II маъюбӣ
J 84.1	Саркоидози Бек бо НН дараҷаҳои II-III	Гурӯҳи II маъюбӣ
	Бемории Хаммен-Рич НН дараҷаҳои II-III	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гурӯҳи I маъюбӣ
J 95.1 J 95.3	Ҳолати баъди амалиёти ҷарроҳӣ дар шуш: Ҳолати баъди буридани шуш, НН дараҷаҳои I – II.	Гурӯҳи II маъюбӣ, гурӯҳи III маъюбӣ аз рӯи нуқсони анатомӣ
	Ҳолати баъди буридани шуш, НН дараҷаҳои II - III, НХГ дараҷаи II	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми зарурат ба нигоҳубини доимӣ ва беруна – гурӯҳи I маъюбӣ
	Ҳолати баъди буридани ҳисса ё қисми шуш, НН дараҷаи 0-I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	НН дараҷаи II	Гурӯҳи III маъюбӣ
	НН дараҷаи II, НХГ дараҷаи II	Гурӯҳи II маъюбӣ

2. БЕМОРИҲОИ УЗВҲОИ ҲОЗИМА

Рамзи ТББ	Номгӯии бемориҳо	Дараҷаи қоршоямӣ
K25- K26.9	Бемории захми меъда ва рӯдаи дувозлаҳангшута: Шақли вазинини миёна бе ихтилоли возеҳи вазилавӣ	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Шақли вазини бо ҷараёни хурҷқои зуд-зуд тақоррошаванда	Гурӯҳи III маъюбӣ, дар ҳолати харобшавии дараҷаи 2 ва камхунӣ - гурӯҳи II маъюбӣ
K 91.1	Ҳолати баъди буриши меъда: Буриши нопурраи меъда бо оризаҳои баъдӣҷарроҳӣ бо пешгӯии мӯсоиди меҳнатӣ ва клинӣи	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми паст шудани тахассус - гурӯҳи III маъюбӣ
	Буриши пурраи меъда. (бо ориза)	Гурӯҳи II маъюбӣ
	Синдроми Демпинг ҷараёни сабук	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Хангоми паст шудани дараҷаи тахассус	гурӯҳи III маъюбӣ
	Алоими Демпинг, ҷараёни миёна	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Алоими Демпинг ҷараёни вазини	Гурӯҳи II маъюбӣ
	Алоими Синдроми бақии буридашудаи меъдаи хурд	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Хангоми паст шудани тахассус	гурӯҳи III маъюбӣ
K 73.0- K 73.9	Гепатити музмин: Нуфузқунанда бе ихтилоли вазилавӣ ҷигар	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Хангоми ҳамроҳ шудани қасолатҳои гадули зери меъда, хурҷқои шадиди таҳдадон.	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Гепатити музминӣ фаъол:	
	Ихтилоли вазилавӣ ҷигар, дараҷаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Ихтилоли вазилавӣ ҷигар, дараҷаи II	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Ихтилоли вазилавӣ ҷигар, дараҷаи III	Гурӯҳи II маъюбӣ
K 74. – K 74.6	Сирроз ҷигар: Марҳилаи I бо пастшавии фаъолияти ҷигар дараҷаи I	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи II	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи III	Гурӯҳи II маъюбӣ
	Марҳилаи IV	Гурӯҳи I маъюбӣ
K 50.0- K 52.9	Илтиҳоби музминӣ рӯдаҳо ва энтеропатияҳо Шақли суғт ҷараёнебанда	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми паст шудани тахассус - гурӯҳи III маъюбӣ
	Шақли пуравҷ ҷараёнебанда (бо оризаҳо).	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гурӯҳи I маъюбӣ
K 86.1	Илтиҳоби музминӣ гадули зери меъда: Шақли вазинини миёна	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Шақли вазини (бо оризаҳо)	Гурӯҳи III маъюбӣ

3. БЕМОРИҲОИ ҒАДУДҲОИ ДОХИЛА

Рамзи ТББ	Номгӯии бемориҳо	Дараҷаи қоршоямӣ
E 05- E 05.9	Тиреотоксикоз: Шақли сабук	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Шақли вазинини миёна	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Шақли вазини	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гурӯҳи I маъюбӣ
	Ҳолати баъди қисман буридани ҷоғар	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, вобаста аз оризаҳо - гурӯҳи III маъюбӣ
E 02- E 03	Варам балғамӣ (микседема): Шақли сабук	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Шақли вазинини миёна	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Шақли вазини (бо оризаҳо)	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гурӯҳи I маъюбӣ
E10-E14	Диабети қанд: Шақли сабук	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
E 10	Навӣи I: Шақли вазинини миёна.	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Шақли вазини бо оризаҳо (нобиной, мунҷаи дасту пойҳо ва ғайра)	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гурӯҳи I маъюбӣ
E 11	Навӣи II: Шақли вазинини миёна бо оризаҳо.	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Шақли вазини бо оризаҳо (мунҷаи дасту пойҳо, нобиной, нефропатия, НМФГ-дараҷаи III)	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гурӯҳи I маъюбӣ
E24	Бемории Итсенко-Кушинг: Шақли сабук	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Шақли вазинини миёна	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Шақли вазини (бо оризаҳо) назарраси барнағарданда	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гурӯҳи I маъюбӣ
E27.1	Бемории Аддисон : Шақли сабук	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Шақли вазинини миёна	Гурӯҳи III маъюбӣ

	Шақли вазини (бо оризаҳои барнағардандаи назаррас)	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гурӯҳи I маъюбӣ
F 22	Бузургандомӣ (ахромеғалия): Шақли сабук	Коршоям
	Шақли вазинини миёна	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Шақли вазини (бо оризаҳои барнағардандаи назаррас).	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гурӯҳи I маъюбӣ
E 20	Гипопаратиреоз: Шақли сабук	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Шақли миёнаи вазини	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Шақли вазини	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гурӯҳи I маъюбӣ
E 21	Гиперпаратиреоз : Шақли сабук	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Шақли вазинини миёна бо оризаҳо	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Шақли вазини.	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гурӯҳи I маъюбӣ
E 23.2	Диабети ғайриқандӣ: Шақли сабук.	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Шақли вазинини миёна.	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Шақли вазини бо оризаҳои барнағардандаи назаррас.	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гурӯҳи I маъюбӣ
E 23.3	Қадпасти гипофизарӣ: Гипопитутаризм: Шақли сабук	Гурӯҳи III маъюбӣ.
	Шақли вазинини миёна	Гурӯҳи III маъюбӣ
E 26	Шақли вазини	Гурӯҳи II маъюбӣ
	Гипералдостеронизм бо оризаҳо.	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми паст шудани тахассус - гурӯҳи III маъюбӣ

4. БЕМОРИҲОИ ГУРДА

Рамзи ТББ	Номгӯии бемориҳо	Дараҷаи қоршоямӣ
N 00- 08	Гломерулонефрити музмин мунташир: НМГ дараҷаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми паст шудани тахассус - гурӯҳи III маъюбӣ
I, 12.0 N 18.0 N 18.0	Шақли фишорбандид ё нефротикӣ, НМГ дараҷаи II	Гурӯҳи II маъюбӣ
N 18.0	Шақли омехта, НМГ дараҷаи II	Гурӯҳи II маъюбӣ
	НМГ дараҷаи III	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гурӯҳи I маъюбӣ
N 10 N 16 N 18.8	Нефрози музмин (амилоидӣ, липоидӣ): Марҳилаи I, НМГ дараҷаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми паст шудани тахассус - гурӯҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи II, НМГ дараҷаҳои I - II	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи III, НМГ дараҷаҳои II-III	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми зарурият ба нигоҳубини доимӣ - гурӯҳи I маъюбӣ.
	Гурдаи ягона: НМГ дараҷаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми паст шудани тахассус - гурӯҳи III маъюбӣ
	НМГ дараҷаҳои II-III	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гурӯҳи I маъюбӣ
N 26	Гурдаи пучшудаи аниқшуда : НМГ дараҷаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	НМГ дараҷаҳои II-III	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гурӯҳи I маъюбӣ
N 27.0	Гурдаи хурди яктарафа	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
N 27.1	Гурдаи хурди дутарафа – НМГ дараҷаи I	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Гурдаи хурди дутарафа-НМГ дараҷаи II	Гурӯҳи II маъюбӣ
N 28.1	Кистаи муҳассали ягонаи гурдаҳо	Муваққатан қоршоям
	Кистаи зиёди гурдаҳо бо оризаҳо. НМГ дараҷаи I	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Кистаи зиёди гурдаҳо бо оризаҳо. НМГ дараҷаи 2	Гурӯҳи II маъюбӣ

5. БЕМОРИҲОИ ХҲН

Рамзи ТББ	Номгӯии бемориҳо	Дараҷаи қоршоямӣ
D 50.0; D 64.9	Камхунӣ (баъдиҳуиравӣ, баданҷом, ҳемолитикӣ, хипопластиқӣ): Шақли сабук	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Шақли вазинини миёна	Хангоми паст шудани тахассус - гурӯҳи III маъюбӣ
C 91.0-95.0	41.3. Шақли вазини	Гурӯҳи II маъюбӣ
	Сафедхуни шадид	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми зарурат ба нигоҳубини доимӣ ва беруна – гурӯҳи I маъюбӣ
C 94.1	Лимфолейкози музминӣ дараҷаҳои II-III.	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми зарурат ба нигоҳубини доимӣ ва беруна – гурӯҳи I маъюбӣ
C 94.1	Эритремия: Шақли сабук	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми паст шудани тахассус - гурӯҳи III маъюбӣ
	Шақли вазинини миёна (бо оризаҳо)	Гурӯҳи II маъюбӣ
	Шақли вазини	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми зарурат ба нигоҳубини доимӣ ва беруна – гурӯҳи I маъюбӣ
D 66 D 68.4	Диатези хуираванда (хемофилия)	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Шақли сабук (бо оризаҳо)	Гурӯҳи II маъюбӣ
	Шақли вазинини миёна (бо оризаҳо)	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми зарурат ба нигоҳубини доимӣ ва беруна – гурӯҳи I маъюбӣ
D 69	Гулафшонии тромбоситопенӣ (бемории Верлгоф)	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Шақли вазинини миёна	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми зарурат ба нигоҳубини доимӣ ва беруна – гурӯҳи I маъюбӣ
	Шақли вазини	Гурӯҳи II маъюбӣ

6. БЕМОРИҲОИ СИСТЕМАВИИ УЗВҲОИ ТАҚЯГОҲ ВА ҲАРАКАТ

Рамзи ТББ	Номгӯии бемориҳо	Дараҷаи қоршоямӣ
M -05 M-06	Артрити тарбодмонанд: охишта шиддатёбанда, фаъолиятнокии дараҷаи минималӣ. НХБ-О-I	Маҳдудкунии аз тарафи КМТ
	Охишта шиддатёбанда, фаъолиятнокии дараҷаи миёна.	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Охишта ё тезшиддатёбанда, бо фаъолиятнокии дараҷаи II, шақли вазини бо вайроншавии устувори возеҳи ҳаракати бугумҳо, узвҳои дохила ва нимбаромади бугумҳо НХБ-дараҷаҳои II-III	Гурӯҳи II маъюбӣ
	Тез шиддатёбанда, бо фаъолиятнокии дараҷаҳои II-III шақли вазини бо вайроншавии устувори возеҳи ҳаракати бугумҳо, фаъолияти узвҳои дохила	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба нигоҳубини шахсони дигар - гурӯҳи I маъюбӣ
M-30, M-32, M-33; M-35; M-36	Контрактура ва анкилоз НХБ дараҷаи-III	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Бемориҳои бодхӯрдаи системавии бофтаҳои пайвастқунанда: равии охишта шиддатёбанда бо фаъолиятнокии дараҷаи миёна ва мубтадил вайроншавии фаъолияти узвҳои дохилӣ ва системан асаб НФГ-0 .	Гурӯҳи II маъюбӣ
	Равии шиддатёбанда бо хурҷқои тез-тез, фаъолиятнокии дараҷаи миёна ё баланд (II- III) бо вайроншавии устувори фаъолияти узвҳои дохилӣ ва системан асаб	Гурӯҳи II маъюбӣ
	Равии тез шиддатёбанда бо хурҷқои тез-тез, фаъолиятнокии дараҷаи баланд (III) бо вайроншавии устувори фаъолияти узвҳои дохилӣ ва системан асаб.НХБ- дараҷаи III.	Гурӯҳи I маъюбӣ
M-45	Бемории Бехтерев-Штрүмпел-Мари (спондилоартрити анкилозӣ). Равии охишта шиддатёбанда, фаъолиятнокии дараҷаҳои I-II.	Гурӯҳи III маъюбӣ
	НХБ дараҷаи –I	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба нигоҳубини шахсони дигар - гурӯҳи I маъюбӣ
M-10, M10.9	Равии тез шиддатёбанда, фаъолиятнокии дараҷаҳои II-III	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба нигоҳубини шахсони дигар - гурӯҳи I маъюбӣ
	Никрис (подагра) Равии охишта шиддатёбанда. НХБ дараҷаи –О-I	Маҳдудкунии аз тарафи КМТ
	Равии тез шиддатёбанда НХБ дараҷаҳои -II- III + алоими метаболитикӣ.	Гурӯҳи II маъюбӣ
	Равии тез шиддатёбанда НХБ дараҷаи –III . Гурдаи никрий НФГ-II-III	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба нигоҳубини шахсони дигар - гурӯҳи I маъюбӣ
M-159 M-19.9	Артрози шақли вайронқунандаи бугумҳо. НХБ дараҷаҳои I-II бо аломатҳои алоими метаболитикӣ	Гурӯҳи III маъюбӣ
	НХБ дараҷаҳои II-III, контрактура, анкилоз.	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба нигоҳубини шахсони дигар - гурӯҳи I маъюбӣ

Замимаи 4

ба Дастурамал оид ба таъхиси тиббии иҷтимоӣ, ки бо фармоиши яққоии вазирӣ меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 73 ва вазирӣ тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 189 тасдиқ шудааст

БЕМОРИҲОИ СИСТЕМАИ АСАБ

160.0- 163.9	Вайроншавии гардиши ҳуни мағзи сар ва оқибатҳои он	
	Дар марҳилаи шадид (хангоми вайроншавии зуд - гузарандаи гардиши ҳун дар мағзи сар)	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи комиссияи машваратии тиббӣ (КМТ)
	Вайроншавии нисбатан маҳдуд ё сабуки вазиғаҳои ҳаракат ва нутқ, тағйироти нисбатан маҳдуди равон (алоими асабсустӣ ва асабсустии органикӣ)	Гурӯҳи III маъюбӣ
163.0 164.0	Ихтилоли куллии вазиғаҳои ҳаракат (нимфалаҷ, фалаҷи ягона). Ихтилоли нисбатан маҳдуди равон. Вайроншавии зудгузари гардиши ҳун дар мағзи сар, сақтаҳои тақрорӣ	Гурӯҳи II маъюбӣ
	Ихтилоли вазини вазиғаҳои ҳаракат (нимфалаҷи амик, нимфалаҷи куллий), вайроншавии нутқ ва фаъолияти равонӣ.	Гурӯҳи I маъюбӣ
167.1; 160.9	Аневризми рағҳои хунгарди мағзи сар	
	Оқибатҳои сабук ва нисбатан маҳдуди хунрезии зерпардавӣ хангоми пурра барқарор шудани вазиғаҳои вайроншуда	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми пастшавии фаъолияти тахассусӣ- гурӯҳи III маъюбӣ
	Тағйироти куллии узвини вазиғаҳои ҳаракат, нутқ ва равон, хурҷқои саръии зуд-зуд баъвҷудоянда, атрофияи асаби босира	Гурӯҳи II маъюбӣ
	Ихтилоли вазини вазиғаҳои ҳаракат, нутқ ва фаъолияти равонӣ	Гурӯҳи I маъюбӣ
F 07.2	Оқибатҳои осеби мағзи сар (ОМС)	
	Вайроншавии нисбатан маҳдуд ва сабуки ҳаракат ва нутқ, тағйироти ликвородинамикӣ, рағио нашавӣ, мувозинатӣ, диңсефалӣ, қисмонӣ, равонӣ хангоми бемориҳои ботлариҷ авҷиғаранда ё беморхонавӣ	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми пастшавии фаъолияти тахассусӣ- гурӯҳи III маъюбӣ
	Нуқси устуқони сар дар ҳаҷми 3,1 ва аз ин қалон ё хурд бо аворизии фасодии дохили қосақонаи сар, мавҷуд будани қисми бегона дар мағзи сар	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Вайроншавии куллии вазиғаҳои ҳаракат, нутқ, равон, алоими мувозинатӣ ва фишорбаландии қосақонаи сар бо бўҳронҳои зуд-зуд тақоррошаванда, ихтилоли наъвино дохилизузӣ ва қисмонӣ	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гурӯҳи I маъюбӣ
Q 04; Q 09	Оқибатҳои илтиҳоби мағзи сар (намуди Экономо, қанавай ва баъдизуқоми)	
	Вайроншавии сабук ва нисбатан маҳдуди вазиғаҳои ҳаракат (нимфалаҷи сабук, ҳаракатҳои беиҳтиёрон, алоими паркинсонизм), хурҷқои дер-дер тақоррошавандаи саръ, тағйироти модарзодии равонӣ ва заифии асаб	Гурӯҳи III маъюбӣ
	Вайроншавии куллии вазиғаҳои ҳаракат, ҳеле кам шудани ҳеҳи, тағйироти куллии равонӣ ва заифии асаб, хурҷқои зуд-зуд тақоррошавандаи саръ ва вайроншавии мувозинатӣ ва наъвино рағӣ	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гурӯҳи I маъюбӣ
	Бемориҳои тарбодии асаб (нейроревматизм)	
	Вайроншавии нисбатан маҳдуд ё сабуки вазиғаҳои ҳаракат бо ихтилоли тағйироти ликвородинамикӣ ва диңсефалӣ	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми пастшавии дараҷаи тахассусӣ- гурӯҳи III маъюбӣ
	Вайроншавии тезгузаранда ва зуд-зуд тақоррошавандаи гардиши ҳун дар мағзи сар, ихтилоли вазини вазиғаҳои ҳаракати дасту пой, нимфалаҷ ва вайроншавии нутқ, мувозинатӣ, мағзҷавӣ, хурҷқои саръӣ.	Гурӯҳи II маъюбӣ
	Оқибатҳои сақтаи мағзи сар бо ихтилоли куллии вазиғаҳои ҳаракати дасту пой ва нутқ (ихтилоли пурраи моторикӣ ва сенсорӣ)	Гурӯҳи I маъюбӣ
G 35-37	Склерози паҳнғашта	
	Вайроншавии нисбатан маҳдуди вазиғаҳои ҳаракат, пастшавии хотира ва пастшавии идрок	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми пастшавии фаъолияти тахассусӣ- гурӯҳи III маъюбӣ
	Нимфалаҷи пойҳо, атаксия, ихтилоли вазини вазиғаҳои босира	Гурӯҳи II маъюбӣ
	Фалаҷи амик. Нимфалаҷи амиқӣ пойҳо ва ё фалаҷи дасту пойҳо бо атаксия (ноустуворӣ) хангоми ҳаракатҳои беиҳтиёрон ва нобиной	Гурӯҳи I маъюбӣ
G 50.0	Невралгияи торҳои асаби ҷуфтҳои асаб (III, IX, XII ва дигарҳо) бе натиҷаи таъбот	Гурӯҳи III маъюбӣ
G 72.0	Омосқои бурунмағзии ҳароммағз	
	Вайроншавии нисбатан маҳдуди вазиғаҳои ҳаракати дасту пойҳо (фалаҷи ягона), алоими нисбатан сабуки дард, вайроншавии сабуки вазиғаи узвҳои қос	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми пастшавии дараҷаи тахассусӣ- гурӯҳи III маъюбӣ
	Нимфалаҷи марқазӣ ё атрофӣ, фалаҷи қисми поёнии даст бо ҳамроҳии нимфалаҷи ихтилол, фалаҷи ҷорғонаи нисбатан маҳдуд, алоими возеҳи дард ва ихтилоли вазини вазиғаи узвҳои қос	Гурӯҳи II маъюбӣ, хангоми мӯҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гур

(Идома аз сах. 6)		
G 95.0	Спрингомелия	
	Ихтилоли ҳиссиёт ва нимфалачи канории дастҳо бо атрофияи мушакҳо	Хангоми паст шудани дараҷаи таҳассусӣ- гуруҳи III маъюбӣ
	Авт. гирифтани беморихо, тағйироти ҳиссиётӣ, ҳаракатӣ, трофики. Нимфалачи дастҳо, нимфалачи пойҳо	Гуруҳи II маъюбӣ
G 70.9	Миастения	
	Намуди сабуки мавзёӣ	Хангоми паст шудани дараҷаи таҳассусӣ- гуруҳи III маъюбӣ
	Намудҳои вазнин ва миёнаи мавзёӣ ва умумӣ, хангоми камтаъсири доруҳои зидди миастенияӣ	Гуруҳи II маъюбӣ
	Намуди бадфарҷоми зуд авҷгиранда бо ихтилоли булбарӣ ва нафаскашӣ	Гуруҳи I маъюбӣ
G 40.0; G 40.9	Алоими гипоталамикӣ (диэнсефалӣ)	
	Вайроншавии нашин дохилизӯӣ ва таъиними ҳароратӣ бо бўҳронҳо ва хуруҷҳои дер-дер пайдошаванда, ихтилоли нисбатан маҳдуди эндокринӣ ва нейротрофики	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми паст шудани дараҷаи таҳассусӣ - гуруҳи III маъюбӣ
	Хуруҷҳои зуд-зуд тақоришавандаи сарӣ, диэнсефалӣ (аз 5 маротиба зиёд дар I моҳ), ихтилоли возеҳи эндокринӣ, нейротрофики, вайроншавии ҳоб ва белорӣ, асбҳастагии доимӣ	Гуруҳи II маъюбӣ
G 12.2	Склерози амнотрофии паҳлӯӣ (БАС)	
	Дараҷаи аввал. Ихтилоли на чандон возеҳи ҳаракатӣ, булбарӣ ва равонӣ	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми пастшавии дараҷаи таҳассусӣ – гуруҳи III маъюбӣ
	Дараҷаи дуюм. Нимфалачи оমেҳтаи нисбатан маҳдуди дастҳо, фалачи поёнии вазиниаш миёна	Гуруҳи II маъюбӣ
	Дараҷаи афзоиш. Фалачи ҷоргонаи вазиниаш миёна ва вайроншавии нисбатан маҳдуди вазифаҳои силсилаи маркази асаб ё ихтилоли ҳамаи ҷузъҳои силсилаи асаб	Гуруҳи II маъюбӣ
	Дараҷаи ниҳой. Нимфалачи ниҳоят возеҳ, фалач, вайроншавии нутқ, фурубарӣ ва равон	Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
G 09	Илтиҳоби пардан анкабутини майяи сар	
	Вайроншавии силсилаи марказии асаб дар шакли ихтилоли нисбатан маҳдуди ликвородинамикӣ ва вестибулярӣ, зафӣи асаб	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Вайроншавии силсилаи марказии асаб дар шакли хуруҷҳои сарӣ; хангоми лейкогенити биноию салибӣ дар мавриди нобиноии як чашм ва биноии пурраи чашми дигар	Хангоми пастшавии дараҷаи таҳассусӣ- гуруҳи III маъюбӣ
	Хуруҷҳои зуд-зуд тақоришавандаи саръ, алоими возеҳи баланdfишории дохилимағзӣ бо бўҳронҳои тақоришавандаи ликвородинамикӣ, пастшавии дараҷаи биноиш (0,04 то 0,08), тангшавии доираи назар то 20 дараҷа, скотомии марказии аз 10 дараҷа зиёд аз нуктаи меҳварӣ, ихтилолҳои возеҳи мағзҷавӣ ва мувозинатӣ бо вайроншавии вазифаи роҳравӣ ва вестибулярӣ	Гуруҳи II маъюбӣ
	Нобиноӣ, пастшавии биноӣ то 0,03 ва аз ин пасттар дар як чашм ва ё чашми хубтар меҳда, вақте ки бо айнак бехтар намешавад ва ё тангшавии доираи назар то 10 дараҷа	Гуруҳи I маъюбӣ
G 40.0; G 40.4	Бемории саръ	
	Чараёни нимшадиди доимоамалкунанда, хуруҷҳои миёна тақоришаванда (3-4 маротиба дар I моҳ), тағйироти нисбатан маҳдуди аксионӣ	Гуруҳи III маъюбӣ
	Чараёни зудавҷгиранда бо хуруҷҳои тез-тези калон (зиёда аз 4 маротиба дар I моҳ) ё хуруҷҳои тез-тези хурди ихтилолии саръ, тағйироти возеҳи равонӣ	Гуруҳи II маъюбӣ
	Хуруҷҳои зуд-зуд тақоришаванда ё ҳолати саръ, эквивалентҳои равонии возеҳ ва тез-тез тақоришаванда, камакдии саръӣ	Гуруҳи I маъюбӣ
G 80.0; G 82.8	Фалачи мағзии кӯдакон	
	Нимфалачҳо, фалачи дараҷаи миёна, ҳаракатҳои беиҳтироани сабук	Гуруҳи III маъюбӣ
	Нимфалачҳо, фалачи дасту пойҳо бо ҳаракатҳои ғайриихтиёрон бо ихтилоли аксионӣ ва вайроншавии нутқ	Гуруҳи II маъюбӣ
	Вайроншавии вазинии ҳаракат (фалачи амики дасту пойҳо бо тарангшавии тонус, ҳаракатҳои ғайриихтиёронии паҳншуда), камакӣ, вайроншавии нутқ	Гуруҳи I маъюбӣ
B 91	Оқибатҳои фалач	
	Фалачи амики ягонаи пой, бе воситаҳои техникӣ тавонабахшӣ (асо)	Гуруҳи III маъюбӣ
	Ихтилоли асабҳои канории дастҳо	Хангоми пастшавии дараҷаи таҳассусӣ – гуруҳи III маъюбӣ
	Оқибатҳои устувору бозагарданда (нимфалач, фалачи возеҳ бо вайроншавии зиёди трофики)	Гуруҳи III маъюбӣ
	Оқибатҳои зарбхӯрии асабҳои канории дасту пойҳо. Фалачи амики пойҳо	Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
M 42	Остеохондрози сутунмӯҳра	
M 42.1	Остеохондрози оризаноки гардан, алоими возеҳи дард бо чараёни дурудароз, вайроншавии вазифаҳои ҳаракат ва мувозинат, ихтилоли тезгузари гардиши хуни мағзи сар	Гуруҳи III маъюбӣ
	Алоими возеҳи дард бо чараёни дурудароз, бе бехтаршавӣ, зуд-зуд ва ба муддати тӯлоӣ шиддат гирифтани илтиҳоби шохҳои асаби гардани қафаси она, вайроншавии зуд-зуд тақоришаванда ва тезгузар ё устувори гардиши хун дар мағзи сар, дар ҳавзаи вертебробазиларӣ, фалачҳои возеҳи дасту пой	Гуруҳи II маъюбӣ
	Остеохондрози киёми камару ҷорбаҷд	
	Алоими дарди шиддатнок бо равиши пайдарҳам, вайроншавии вазифаҳои ҳаракат ва навишию трофики дар пойҳо	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми паст шудани дараҷаи таҳассусӣ - гуруҳи III маъюбӣ
	Дардҳои саҳти дурударозӣ пайдарҳам бо нимфалачи пойҳо, хангоми бенагича будани табобат	Гуруҳи II маъюбӣ
	Алоими фишороварӣ ба решаҳои киёми думи аспин сутунмӯҳра, ҷурран байни мӯҳраҳои сутунмӯҳра бо фалачи ҷуқури пойҳо ва вайроншавии вазифаи узвҳои кос ва хангоми бе натиҷа будани табобати ҷарроҳӣ	Гуруҳи I маъюбӣ

Замимаи 5

ба Дастурамал оид ба таъхиси тиббино иҷтимоӣ, ки бо фармониши яқҷои вазирӣ меҳнат ва хифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 73 ва вазирӣ тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 189 тасдиқ шудааст

БЕМОРИҲОИ РҶҲӢ

F.20- 29	Маҷзубият (шизофрения)	
F20- 0	Маҷзубияти параноидӣ. Ҳолати тошадиди тӯлкашидаи беруи аз ошуфтаҳои ё қарахтӣ: бо хусусиятҳои намоёни иллат, вайроншавии зиёди тафаккур, ҳосилаҳои паҳншудани параноидӣ, рӯхафтадагӣ, номураттабии рафтор, тундмиқозӣ ва надостгани ҳисси худинтиқодӣ дар давраи мӯътадилшавии илтиём ва ташаккули иллат	Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
F20.1	Маҷзубияти гебберфенки	Гуруҳи II маъюбӣ
F20.3	Маҷзубияти ангиашуда	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
F20.5	Маҷзубият бо камакдии дараҷаи вазнин	Гуруҳи I маъюбӣ
F20.6	Маҷзубияти оддӣ	Гуруҳи II маъюбӣ
F21.1	Маҷзубияти шизотипӣ	Хангоми пастшавии дараҷаи таҳассус - гуруҳи III маъюбӣ
F25	Маҷзубияти шизоаффекиивӣ	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми пастшавии дараҷаи таҳассус - гуруҳи III маъюбӣ
F48.0	Асабсустӣ (неврастения)	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
F40	Ихтилоли равонӣ дар шакли тарсу ваҳм	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми пастшавии дараҷаи таҳассус - гуруҳи III маъюбӣ

F 00	Ихтилоли узви рӯҳӣ	
F 00.2	Сустакии хангоми бемории Алтсгеймер бо саршавии дер ва шакли ғайримукаррарӣ	Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
F 06.2	Ихтилоли органикии маҷзубиятмонанд	Гуруҳи II маъюбӣ
F 06.8	Ихтилоли органикии шахсият ва рафтор дар натиҷаи гузаронидани сирояти асаб, осеби шадиди мағзи сар, бо ҳолатҳои нуфусӣ, нимфалач ё сустаклии намоён, инчунин пастшавии шуур ва хуруҷҳои ихтилоҷӣ	Гуруҳи III маъюбӣ, хангоми паст шудани таҳассус - гуруҳи II маъюбӣ
F 70	Нокисулакӣ (Олигофрения)	
F 70	Нокисулаклии дараҷаи сабук	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
F 71	Нокисулаклии дараҷаи миёна	Гуруҳи II маъюбӣ
F 72	Нокисулаклии дараҷаи вазнин	Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
F 73	Нокисулаклии дараҷаи аз ҳад вазини (амик)	Гуруҳи I маъюбӣ
F 02.08	Бемории саръ бо дигаргунишавии шахсият ва ҳолатҳои нуфусӣ. Сустакии хангоми бемории саръ	Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
F 06.8	Бемории органикии мағзи сар дар натиҷаи таъсири оташкаки асаб бо психозҳои давомнок ва сустаклии намоён	Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
F 10	Ихтилоли рафтор дар натиҷаи истеъмоли алкоғол ва маводи муҳаддир	
F 10.3	Майзадагии музмин ва истеъмоли маводи муҳаддир музмин бо ҳолатҳои нуфусҳои пай дар пай (галусинозҳо) ва сустаклии намоён	Гуруҳи II маъюбӣ
F 02.4	Сустакии хангоми беморихои ВНМО бавуҷудомада	Гуруҳи II маъюбӣ
F 02.2	Сустакии хангоми беморихои Гентингтон	Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
F 26	Ихтилоли истеро-невротикӣ бо алоими параноидӣ ё нимфалачи вазини ва фалач	Гуруҳи III маъюбӣ, хангоми паст шудани таҳассус - гуруҳи II маъюбӣ
F 11	Ихтилоли рафтор дар натиҷаи истеъмоли маводи муҳаддир, алоими параноидӣ ё нимфалачи вазини ва фалач	Гуруҳи III маъюбӣ, хангоми паст шудани таҳассус - гуруҳи II маъюбӣ

Замимаи 6

ба Дастурамал оид ба таъхиси тиббино иҷтимоӣ, ки бо фармониши яқҷои вазирӣ меҳнат ва хифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 73 ва вазирӣ тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 189 тасдиқ шудааст

БЕМОРИҲОИ ЧАШМ

Рамзи ТББ	Номгӯии беморихо	Дараҷаи қоршооямӣ
Q11	Бечашмӣ	
	Набудани ҳар ду чашм (анопталм)	Гуруҳи I маъюбӣ
	Набудани як чашм	
	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,1-0,3 бо ислоҳи васлӣ, то 30 дараҷа тангшавии майдони биноиши чашм	Гуруҳи III маъюбӣ хангоми пастшавии дараҷаи таҳассус
	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,09-0,05 , то 20 дараҷа тангшавии майдони биноиши чашм	Гуруҳи II маъюбӣ
	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,04 ва камтар аз он, то 10 дараҷа тангшавии майдони биноиши чашм	Гуруҳи I маъюбӣ
Q 3.2	Дигар нуқсонҳои нуқшоифи инабия	
	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,2-0,09 бо ислоҳи васлӣ , то 30 дараҷа тангшавии майдони биноиши чашм	Гуруҳи III маъюбӣ хангоми пастшавии дараҷаи таҳассус
	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,08-0,04 , то 20 дараҷа тангшавии майдони биноиши чашм	Гуруҳи II маъюбӣ
	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,04 ва камтар аз он, то 10 дараҷа тангшавии майдони биноиши чашм	Гуруҳи I маъюбӣ
H 16.0	Бемории қария, ки боиси хирагии чашм мегардад	
H 18.9	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,2-0,09 бо ислоҳи васлӣ	Гуруҳи III маъюбӣ хангоми пастшавии дараҷаи таҳассус
	Пастшавии тезии табобатшавандаи биноиш дар чашми бехтарбин то 0,08- 0,04 бо ислоҳи васлӣ	Гуруҳи II маъюбӣ
	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,04 ва камтар аз он бо ислоҳи васлӣ	Гуруҳи I маъюбӣ
	Ҳолати баъди кератопротезӣ	2 сол - гуруҳи маъюбие, ки то ҷарроҳӣ мукаррар шудааст, баъд вобаста ба биноиш
H 25	Бемории булӯрак	
H 28	Чашмпарда	
	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,2-0,09 бо ислоҳи васлӣ	Гуруҳи III маъюбӣ хангоми пастшавии дараҷаи таҳассус
	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,08-0,04 бо ислоҳи васлӣ	Гуруҳи II маъюбӣ
	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,04 ва камтар аз он бо ислоҳи васлӣ	Гуруҳи I маъюбӣ
H 27.0	Фуклоии булӯрак (Афаксия) Дорон булӯраки суңӣ (Артифаксия)	
	Фуклоии булӯраки дутарафа ва ё дорон булӯраки суңӣ бо пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,3- 0,4 бо ислоҳи васлӣ	Гуруҳи III маъюбӣ
	Фуклоии булӯраки яктарафа ва ё дорон булӯраки суңии яктарафа бо тезии биноиши чашм то 0,1	Гуруҳи II маъюбӣ хангоми пастшавии дараҷаи таҳассус
H 30	Хориоретинит, дегенератсия ва бадгизии шабакья ва дигар беморихои шабакья, ки боиси хирагии чашм мегардад	
H 36	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,2-0,09 бо ислоҳи васлӣ, то 30 дараҷа тангшавии майдони биноиши чашм	Гуруҳи III маъюбӣ хангоми пастшавии дараҷаи таҳассус
	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,08-0,04 , то 20 дараҷа тангшавии майдони биноиши чашм	Гуруҳи II маъюбӣ
	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,04 ва камтар аз он, то 10 дараҷа тангшавии майдони биноиши чашм	Гуруҳи I маъюбӣ
H 33.0	Бечошавии шабакья (кӯҷии шабакья) Кӯҷии шабакья баъди ҷарроҳӣ Дар суғрати пастшавии тезии биноиши чашм:	Гуруҳи III маъюбӣ хангоми пастшавии дараҷаи таҳассус
	то 0,4-0,2 дар чашми бехтарбин	Гуруҳи III маъюбӣ
	то 0,1-0,04 дар чашми бехтарбин	Гуруҳи II маъюбӣ
H 40- H 42.8	Бемории оби марворид (Глаукома)	Гуруҳи I маъюбӣ
	Бемории оби марворид бо пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,2-0,09 бо ислоҳи васлӣ, то 30 дараҷа тангшавии майдони биноиши чашм	Гуруҳи III маъюбӣ хангоми пастшавии дараҷаи таҳассус
	Бемории оби марворид бо пастшавии тезии биноиши чашм то 0,08-0,04 , то 20 дараҷа тангшавии майдони биноиши чашм, бо ислоҳи васлӣ	Гуруҳи II маъюбӣ
	Бемории оби марвориди ҳаддӣ бо пастшавии тезии биноиши чашм то 0,04 ва камтар аз он, то 5-10 дараҷа тангшавии майдони биноиши чашм	Гуруҳи I маъюбӣ
H 47.2	Ҳаробшавии асаби босира	
48.0	Шакли устувору хуруҷкунандаи асаби босира, тезии баландртари биноиш 0,2-0,09, вале ҳеле танг шудани худудӣ майдони биноиш 30 дараҷа, ки он монеаи самтгирӣ дар фазо мешавад	Гуруҳи III маъюбӣ хангоми пастшавии дараҷаи таҳассус

	Шакли хуруҷкунандаи асаби босира; тезии баландртари биноиш 0,08 -0,04, вале ҳеле танг шудани худуди майдони биноиш 10-20 дараҷа, ки он монеаи самтгирӣ дар фазо мешавад	Гуруҳи II маъюбӣ
	Пастшавии тезии биноиш то 0,04 ва камтар аз он; тезии баландртари биноиш, вале ҳеле танг шудани худуди майдони биноиш 5-10 дараҷа, ки он монеаи самтгирӣ дар фазо мешавад.	Гуруҳи I маъюбӣ
S 05.0 S 05.9 H 54.4 54.9	Оқибатҳои осеби узви босира	
	Нобино будани як чашм ё пастшавии биноиши чашм то 0,02 бо ислоҳи васлӣ ё то 5 дараҷа тангшавии майдони биноиши чашм	Хангоми пастшавии дараҷаи таҳассус, дилдани осеб дар истехсолот ва дар вақти иҷрои хизмати ҳарбӣ - гуруҳи III маъюбӣ
	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,08 -0,04 металлос ва хунравии тақорӣ	Гуруҳи II маъюбӣ
	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,04 ва камтар аз он металлос ва хунравии тақорӣ	Гуруҳи I маъюбӣ
H 52.1	Наздикибии дараҷаи баланд (оризанок ва хуруҷкунанда)	
	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,2-0,09 бо ислоҳи васлӣ	Гуруҳи III маъюбӣ хангоми пастшавии дараҷаи таҳассус
	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,08-0,04 бо ислоҳи васлӣ	Гуруҳи II маъюбӣ
	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,04 ва камтар аз он бо ислоҳи васлӣ	Гуруҳи I маъюбӣ
C 69	Омосҳои бадфарҷоми узви босира, ки ба хирагӣ ва нобиноӣ оварда мерасонанд	
	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,08-0,04 бо ислоҳи васлӣ	Гуруҳи II маъюбӣ
	Пастшавии тезии биноиш дар чашми бехтарбин то 0,04 ва камтар аз он бо ислоҳи васлӣ.	Гуруҳи I маъюбӣ

Замимаи 7

ба Дастурамал оид ба таъхиси тиббино иҷтимоӣ, ки бо фармониши яқҷои вазирӣ меҳнат ва хифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 73 ва вазирӣ тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 189 тасдиқ шудааст

БЕМОРИҲОИ ГӢШ

Рамзи ТББ	Номгӯии беморихо	Дараҷаи қоршооямӣ
H 66.1	Илтиҳоби музмини фасоднок, неврити тақорории асаби сомеа	Маҳдудияти қоршоямӣ аз тарафи КМТ
H 80.0	Отосклероз, гӯшвазинини дараҷаҳои III-IV	Хангоми пастшавии дараҷаи таҳассус - гуруҳи III маъюбӣ
H 81.8	Гӯшвазинини дараҷаҳои III-IV, вайроншавии мӯътадили вестибулярӣ	Гуруҳи III маъюбӣ, хангоми пастшавии дараҷаи таҳассус - гуруҳи II маъюбӣ
H 90.5	Илтиҳоби асаби сомеа, гӯшвазинини дараҷаҳои III-IV , вайроншавии мӯътадили вестибулярӣ	Хангоми пастшавии дараҷаи таҳассус - гуруҳи III маъюбӣ
H 90.6	Қарии дутарафа, қарии гунгӣ аз кӯдаки	Гуруҳи III маъюбӣ

Замимаи 8

ба Дастурамал оид ба таъхиси тиббино иҷтимоӣ, ки бо фармониши яқҷои вазирӣ меҳнат ва хифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 73 ва вазирӣ тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 189 тасдиқ шудааст

БЕМОРИҲОИ АНДОМИ ХУНГАРДИШ

Рамзи ТББ	Номгӯии беморихо	Дараҷаи қоршооямӣ
	Беморихои ишемиявии дил	
I 21	Сактаи шадиди дил	
I 21.1	Фарогирӣ бе ориза	Гуруҳи III маъюбӣ
	Фарогирӣ бо оризаи ба ҳаёт таҳдидкунанда	Гуруҳи II маъюбӣ
I 20.8	Стенокардияи бармаҳали баъди сактаи дил	Гуруҳи II маъюбӣ
I 21	Сактаи бедарди дил	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Ишемияи бедарди дил	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
I 20	Ҳолати баъди иттисоли (васлнамони) шоҳрағу иқлил (ИШИ) бе ориза	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Ҳолати баъди ИШИ бо ориза НХГ 1-2	Гуруҳи III маъюбӣ
	НХГ 2-3	Гуруҳи II маъюбӣ
	НХГ 3-4	Гуруҳи I маъюбӣ
	Ҳолати баъди стентгузорӣ	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
I 24	Интрамуралӣ	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
I 22	Сактаи тақорории ҷузъӣ (интрамуралӣ) бе ориза	Гуруҳи III маъюбӣ
I 24.8	Сактаи дили бозхӯрчини ҷузъӣ бе ориза	Гуруҳи III маъюбӣ
I 25	Васешавии ковокни дил	Гуруҳи II маъюбӣ
	ВИД- стенокардия	
I 20	Стенокардияи 2 синфи вазифавӣ бе ориза	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Стенокардияи 2 синфи вазифавӣ бо оризаи НХГ 2-3	Гуруҳи III маъюбӣ
	Стенокардияи 2 синфи вазифавӣ бо ФШ дараҷаи 2, хатарӣ 4 бе ориза	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Стенокардияи 2 синфи вазифавӣ бо ФШ дараҷаи 2, хатарӣ 4 бо ориза	Гуруҳи III маъюбӣ
	Стенокардияи 2 синфи вазифавӣ бо ФШ дараҷаи 3, хатарӣ 4 (хатарӣ бениҳоят баланд)	Гуруҳи III маъюбӣ
	Стенокардияи 2 синфи вазифавӣ бо ФШ дараҷаи 3, хатарӣ 4 бо ориза	Гуруҳи II маъюбӣ
	Стенокардияи 3 синфи вазифавӣ бе ориза	Гу

(Илдома аз сах. 7)

145.6	Алоими бармаҳали ангиשיи меъдаҷаҳо (WPW, GLG ва ғайра) бо хуҷӯчи пешдилий ва фибриллатсияи дахлелӣ, бо хуҷӯчи такрорӣ, зиёда аз 4 мартаба дар 1 сол	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми пастшавии дараҷаи таҳассусе - гуруҳи III маъюбӣ
144.4-145.5	Бандишҳои мутлақи дастаи Гис бо НХГ 1-2	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми пастшавии дараҷаи таҳассусе - гуруҳи III маъюбӣ
	Бандишҳои мутлақи дастаи Гис бо тағйироти узвӣ ва ориза НХГ 3-4	Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
144-144.3	Бандишҳои пешдилий ва пешдилий-батний дараҷаҳои 2-3 бо ориза	Гуруҳи II маъюбӣ
115.9	Фишорбаландии шарёӣ (ФШ) дараҷаи II, бе ориза бо хатари 1-3	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	ФШ дараҷаи II, хатари 4 бе ориза	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	ФШ дараҷаи II, бо экстрасистоли фосилавии 1-2 Лаун-Волф ва хатари 1-3, НХГ 1-2	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми пастшавии дараҷаи таҳассусе - гуруҳи II маъюбӣ
	ФШ дараҷаи II, бо хуҷӯҷҳои такрорӣ ва ғӯлонӣ, хатари 4 бо НХГ 2-3	Гуруҳи II маъюбӣ
	ФШ дараҷаи II, бо экстрасистоли фосилавии 3-5 Лаун-Волф ва хатари 2-3, хангоми тағйироти органикии дил	Гуруҳи III маъюбӣ, хангоми пастшавии дараҷаи таҳассусе - гуруҳи II маъюбӣ
	ФШ дараҷаи II, бо хатари 4, бо НХГ 2-3	Гуруҳи III маъюбӣ, хангоми пастшавии дараҷаи таҳассусе - гуруҳи II маъюбӣ
	ФШ дараҷаи III, бе ориза бо хатари 1-3	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	ФШ дараҷаи III, хатари 4, бо НХГ 1-2 ва ё бо номуруттабии бехатари дил	Гуруҳи III маъюбӣ, хангоми пастшавии дараҷаи таҳассусе - гуруҳи II маъюбӣ
	ФШ дараҷаи III, бо НХГ 2-3 бо номуруттабии хатарноки дил	Гуруҳи II маъюбӣ
	ФШ дараҷаи III, бо НХГ 3-4	Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
105-109.9	Тарбод дар марҳилаи фаёол бо илтиҳоби тарбодии дил, нахустин ҷараёни тӯлкашидан фаёолнокии дараҷаи 1-2 бо норасони шиддатёбандаи дил НХГ 1-1- 2	Гуруҳи III маъюбӣ
	НХГ – 3	Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
	НХГ- 4	Гуруҳи I маъюбӣ
	Бо номуруттабии бехатари дил	Гуруҳи III маъюбӣ
	Бо номуруттабии хатарноки дил	Гуруҳи II маъюбӣ
	Ҳолати баъди комиссуротамӣ	Муваққатан қорношоям, маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Бо НХГ -1	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Бо НХГ -2	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ ва ё гуруҳи III маъюбӣ
	Бо НХГ 3-4	Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми пастшавии дараҷаи таҳассусе - гуруҳи I маъюбӣ
140-141.1	Миокардит бо равиши сабук ва миёна бе ориза	Муваққатан қорношоям, маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Миокардит бо равиши миёна бо ориза	Гуруҳи III маъюбӣ, хангоми пастшавии дараҷаи таҳассусе - гуруҳи II маъюбӣ
	Миокардит бо равиши вазнин ва ориза	Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
142-142.9	Кардиомиопатияҳои бо ориза НХГ 1-2	Гуруҳи III маъюбӣ
	Кардиомиопатияҳои бо ориза НХГ - 3	Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
	Кардиомиопатияҳо бо ориза НХГ- 4	Гуруҳи I маъюбӣ
Q.20-25.6	Нуксони модарзодии дил бе ориза	Муваққатан қорношоям, маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Нуксони модарзодии дил, ҳолати баъди амалиёти ҷарроҳии дил, бо ориза НХГ 1-2	Гуруҳи III маъюбӣ, хангоми пастшавии дараҷаи таҳассусе - гуруҳи II маъюбӣ
	Нуксони модарзодии дил бо оризан хатарнок (номуруттабии дил) НХГ 3-4	Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
	Иллати якҷанд дарғот бе ориза	Муваққатан қорношоям, маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми пастшавии дараҷаи таҳассусе - гуруҳи III маъюбӣ
	Иллати якҷанд дарғот бо ориза	Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми пастшавии дараҷаи таҳассусе - гуруҳи I маъюбӣ

Замимаи 9
ба Дастурамал оид ба таъхиси тиббии иҷтимоӣ, ки бо фармониши якҷояи вазирӣ меҳнат ва хифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти №73 ва вазирӣ тандурусти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти №189 тасдиқ шудааст

БЕМОРИҲОИ ҶАРРОҲӢ

Рамзи ТББ	Номгӯии бемориҳо	Дараҷаи қорношоямӣ
	1.БЕМОРИИ ШАРЁНҲО, ШАРЁНҶАҲО ВА МУЙРАҒҲО (КАПИЛЛЯРҲО)	
170.0-17.9	Атеросклерози шараёнҳои шоҳраг Эндоартери масдудкунандаи марҳилаи I	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Марҳилаи II а) зинаи зерталофӣ	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми паст шудани фаёлияти таҳассусе - гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи II б) зинаи талофинопазир	Гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи III зинаи талофинопазир	Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
170.2	Атеросклерози шараёнҳои дасту пойҳо бо талофини ноустувор	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
170.2.3	Марҳилаи III зерталофӣ	Гуруҳи III маъюбӣ
170.2.4	Марҳилаи IV талофинопазир бо оризаҳо	Гуруҳи II маъюбӣ
173	Дигар бемориҳои рағҳои қанорӣ	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
173.0	Бемории Рейно марҳилаи I, ташаннуҷи рағҳо	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Марҳилаи II фалачқунандаи рағҳо	Гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи III фалачқунандаи ғизой	Гуруҳи II маъюбӣ
173.1	Тромбангити масдудкунанда (бемории Бергер), қасолати шараёну варидҳо, ҳамчунин эндоартери масдудкунанда	Гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи зерталофӣ	Гуруҳи III маъюбӣ
	Марҳилаи талофинопазир	Гуруҳи II маъюбӣ
174.0	Суддат ва тромбози шараёнҳо	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ

174.0	Суддат ва тромбози шоҳраги батний -алоими Лернш марҳилаи I (ишемӣ)	Гуруҳи III маъюбӣ
	-алоими Лернш марҳилаи II (фалачи ғизой)	Гуруҳи II маъюбӣ
	- алоими Лернш марҳилаи III (гангрени)	Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
	2.БЕМОРИИ ВАРИДҲО, РАҒҲОИ ЛИМФАВӢ ВА ЛИМФАУКДАҲО	
180.-189	Илтиҳоби варид (флебит) ва илтиҳоби варид бо ҳосилшавии тромб (тромбофлебит)	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
180.2.	Илтиҳоби варид ва илтиҳоби варид бо ҳосилшавии тромбҳои варидҳои амики пойҳо: -Дараҷаи I талофини нисбӣ	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	-Дараҷаҳои II - III зерталофӣ	Хангоми паст шудани дараҷаи таҳассусе - гуруҳи III маъюбӣ
	-Дараҷаи II б) талофинопазир	Гуруҳи III маъюбӣ
	Дараҷаи III талофинопазир (заҳмҳои дуру дароз мавҷудбуда, ки муолиҷа ба онҳо таъсир намерасонад)	Гуруҳи II маъюбӣ
183.0	Васеяшавии варидҳои пойҳо бо заҳмҳои тропиқӣ Дараҷаи I талофини нисбӣ	Хангоми паст шудани дараҷаи таҳассусе - гуруҳи III маъюбӣ
	Дараҷаи II а) зерталофӣ	Гуруҳи III маъюбӣ
	Дараҷаи II б) талофинопазир	Гуруҳи II маъюбӣ
	Дараҷаи III дараҷаи заҳми якбора зохиршавандаи ғизой	Гуруҳи II маъюбӣ
183.1	Васеяшавии вариди пойҳо бо илтиҳоб	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
183.2	Васеяшавии вариди пойҳо бо заҳм ва илтиҳоб	Гуруҳи III бо оризаҳо гуруҳи II маъюбӣ
184.1	Бавосири (геморрой) дохили бо оризаҳо (хунраванда, афтада, қиссинада, ярашуда ва ғ.)	Хангоми паст шудани дараҷаи таҳассусе - гуруҳи III маъюбӣ
185.	Васеяшавии варидҳои сурхӯда бо хунравӣ	Гуруҳи III маъюбӣ бо оризаҳо - гуруҳи II маъюбӣ
	3.ҲОЛАТҲОИ РИМНОК ВА НЕКРОЗИИ РОҲҲОИ ПОЁНИИ НАҶАСКАШИ	
185.0.	Гангрена (қарсон) ва некрози шӯшҳо пас аз лобэктомия	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Пас аз пулмонэктомия (бурида партофтани ҳиссан шӯш)	Гуруҳи III маъюбӣ, бо ориза - гуруҳи II маъюбӣ
185.1	Думмали шӯш бе илтиҳоби шӯш	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Думмали шӯш бо илтиҳоби шӯш	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми паст шудани дараҷаи таҳассусе - гуруҳи III маъюбӣ
	4.БЕМОРИҲОИ УЗВҲОИ ҲОЗИМА	
K 22.	Эрозияи сурхӯда, заҳми аз моддаҳои химиявӣ пайдошудаи сурхӯда	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
K 22.0	Аҳалазияи даромалдоҳи меъда	Гуруҳи III маъюбӣ
K 22.2.	Филлореварӣ-тангшавӣ-инкибоз-тазайҷи сурхӯда	Гуруҳи III маъюбӣ
K 60	Тарқии ва нусури қисмати маъьад ва рӯдаи рост	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
K 62.	Дигар бемориҳои маъьад ва рӯдаи рост	
K 62.3.	Афтидани рӯдаи рост марҳилаҳои I-II хангоми қорн қисмонӣ	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
K 62.4.	Тангшавии (стенотзи) маъьад (ҳалқамушак) Дараҷаҳои I ва II	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Дараҷаи III	Хангоми паст шудани дараҷаи таҳассусе - гуруҳи III маъюбӣ
K 62.6.	Заҳми маъьад ва рӯдаи рост	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
K 75.0.	Думмали ҷигар	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
K 85	Некрози гадуди эри меъда -шадид -геморрагӣ -тошадид -римнок	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми паст шудани дараҷаи таҳассусе - гуруҳи III маъюбӣ
N 27.	Гурдаи хурд бо сабаби номъалум	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
N 27.1.	Гурдаи хурди дутарафа бо ориза НФГ-1	Гуруҳи III маъюбӣ
	Гурдаи хурди дутарафа бо ориза НФГ-2	Гуруҳи II маъюбӣ
N 28	Кистаи муҳассали яғони гурдаҳо	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ
N 28.1.	Кистаи зиёди гурдаҳо бо ориза НФГ-1	Гуруҳи III маъюбӣ
	Кистаи зиёди гурдаҳо бо ориза НФГ-2	Гуруҳи II маъюбӣ
	5.БЕМОРИҲОИ СИСТЕМАИ ПЕШОБУ ТАНОСУЛ	
N 20.	Санғҳои гурда ва ҳолиб бо гидронфроз	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ, хангоми паст шудани дараҷаи таҳассусе - гуруҳи III маъюбӣ
	Санғи гурдаи яғона	Гуруҳи III маъюбӣ
N 20.2.	Санғҳои гурда бо санғҳои ҳолиб НФГ-1	Гуруҳи III маъюбӣ
	Санғҳои гурда бо санғҳои ҳолиб НМГ-3	Гуруҳи II маъюбӣ
N 35.0.	Тангшавии (стриктуран) баъдиосебии пешоброҳа -баъдитаваалди -осебӣ	Муваққатан қорношоям, гуруҳи III маъюбӣ
N 40.	Аденоми гадуди простата дараҷаҳои III-IV бо ориза	
N 32.1.	Носури масонавӣ-рӯдагӣ	Гуруҳи III маъюбӣ
N 82.	Носурҳо бо ҷалбшавии узвҳои таносули занона	Гуруҳи II маъюбӣ

Замимаи 10

ба Дастурамал оид ба таъхиси тиббии иҷтимоӣ, ки бо фармониши якҷояи вазирӣ меҳнат ва хифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти №73 ва вазирӣ тандурусти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти №189 тасдиқ шудааст

ОҚИБАТҲОИ ОСЕБ ВА ОСЕБИ УСТУХОНҲОИ КОСАҲОНАИ САР ВА СУТУНМҲҲРА

Рамзи ТББ	НОМГӢИИ БЕМОРИ	Дараҷаи қорношоямӣ
S 02	Шикастани қосаҳонаи сар ва устуҳонҳои рӯй	
S 02.0	Шикастани гуибади сар -бе нимфалачи дасту пой - бо фалачи дасту пой	Гуруҳи III маъюбӣ
	Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ	
S 02.1	Шикастани асоси қосаи сар бо фалачи торҳои асаб	Гуруҳи II маъюбӣ
S 02.7.	Шикастани бисёрпораи устуҳонҳои қосаи сар Бо аломатҳои неврологӣ	Гуруҳи III маъюбӣ
S 12	Шикастани мӯҳрҳои қисми гардани сутунмӯҳра (C1-C2) -бе аломатҳои неврологӣ -бо тетрапарези сабук -бо тетрапарези дағал	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
S 13.1	Баромадани мӯҳрани қисми гардани сутунмӯҳра -бе аломатҳои неврологӣ -бо тетрапарези сабук -бо тетрапарези дағал	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
S 22	Шикастани қисми синагии сутунмӯҳра	
S 22.1	Шикастани як мӯҳрани қисми синагии сутунмӯҳра: -бе аломатҳои неврологӣ -бо аломатҳои неврологӣ	Муваққатан қорношоям Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи III маъюбӣ, дар ҳолати паст шудани таҳассусе - гуруҳи II маъюбӣ
S 22.2	Шикастани бисёрпорагии (ду ва бисёртар) мӯҳрани қисми синагии сутунмӯҳра -бе аломатҳои неврологӣ -бо тетрапарези сабук -бо тетрапарези дағал	Муваққатан қорношоям Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
S 23.1	Баромадани мӯҳрани қафаси сина -бе аломатҳои неврологӣ -бо аломатҳои неврологӣ	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи III маъюбӣ, хангоми пастшавии таҳассусе - гуруҳи II маъюбӣ
S 24	Оқибатҳои латҳурии қисми синагии ҳароммағзӣ -бе аломатҳои неврологӣ	Маҳдудкунии қоршоямӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи III маъюбӣ, хангоми пастшавии таҳассусе - гуруҳи II маъюбӣ

S 32	Шикастани қисми қамару қорбанди сутунмӯҳра -бе аломатҳои неврологӣ -бо аломатҳои неврологӣ -бо фалачи пойҳо	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
S 33	Баромадани мӯҳраҳои қисми қамари сутунмӯҳра -бе аломатҳои неврологӣ -бо аломатҳои неврологӣ	Гуруҳи III Гуруҳи III, хангоми пастшавии таҳассусе - гуруҳи II маъюбӣ
S 34	Оқибатҳои осеби қисми қамар ва қорбанди сутунмӯҳра -бо нимфалачи пойҳо -бо фалачи пойҳо	Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ

Замимаи 11
ба Дастурамал оид ба таъхиси тиббии иҷтимоӣ, ки бо фармониши якҷояи вазирӣ меҳнат ва хифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти №73 ва вазирӣ тандурусти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти №189 тасдиқ шудааст

1. БЕМОРИҲОИ СИСТЕМАИ УСТУХОНУ МУШАҚҲО ВА БОФТАҲОИ ПАЙВАНДИ

Рамзи ТББ	НОМГӢИИ БЕМОРИҲО	Дараҷаи қорношоямӣ
M 16	Коксартроз Яктарафаи дараҷаҳои дуҷум Яктарафаи дараҷаҳои сеҷум Дутарафаи дараҷаҳои як-ду Дутарафаи дараҷаҳои ду-ду Дутарафаи дараҷаҳои ду-се Дутарафаи дараҷаҳои се-як Дутарафаи дараҷаҳои се-се	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба кӯмаки доимии шахсони дигар – гуруҳи I маъюбӣ
M 21	Качқои Яктарафа бо вайроншавии фаёлият Дутарафа бо вайроншавии фаёлият	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ
	Качдастӣ Яктарафа бо вайроншавии фаёлият Дутарафа бо вайроншавии фаёлият	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ
M 22	Баромадани собунак Яктарафа ва дутарафа танҳо бо вайроншавии вазифаи андом	Гуруҳи III маъюбӣ
M 23	Гонартроз Яктарафаи дараҷаи дуҷум Яктарафаи дараҷаи сеҷум	Маҳдудияти қоршоямӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи III маъюбӣ, хангоми паст шудани таҳассусе -гуруҳи II маъюбӣ
	Дутарафаи дараҷаҳои як-як	Маҳдудияти қоршоямӣ аз тарафи КМТ
	Дутарафаи дараҷаҳои як-ду Дутарафаи дараҷаҳои ду-ду Дутарафаи дараҷаҳои ду-се Дутарафаи дараҷаҳои се-як	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи III маъюбӣ
	Дутарафаи дараҷаҳои се-се	Гуруҳи II маъюбӣ
M 24	Контрактура ё анкилози бугумҳои қалони андоми пой ва боло Дар ҳолати афунксионалӣ бо қисман вайроншавии фаёлияти андом Дар ҳолати афунксионалӣ бо пурра вайроншавии фаёлияти андом	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ
M 25.1	Носурҳои синоналӣ	Гуруҳи III маъюбӣ
25.2	Ноустувори бугумҳо Як бугум Якҷанд бугум	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ
M 40	Кифоз ва лордоз Дараҷаи миёна ва вазнин Дараҷаи вазнин бо ориза	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ
M 41	Скolioз Дараҷаи сеҷум Дараҷаи қорум	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ
M 42	Остеохондроз Бе оризаи неврологӣ Бо оризаи неврологӣ	Маҳдудияти қоршоямӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи III маъюбӣ
M 43	Спондилолистез Дараҷаи дуҷум Дараҷаи сеҷум	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ
M 46	Остеомиелити мӯҳраҳо Бе оризаи неврологӣ Бо оризаи неврологӣ	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ
M 47	Спондилёз бо дарди шадид	Гуруҳи III маъюбӣ
M 80	Остеопорози пахншуда Дар ҳолати қой доштани оризаҳои шикасти устуҳон (бугуми қалбақӣ, кӯтоҳи андом ва ғайра), инчунин аломатҳои неврологӣ гуруҳи маъюбӣ бо назардошти вазинини онҳо муайян қарда мешавад	
M 84	Бугуми қалбақӣ (псевдоартроз) Намуди модарзодии зиёда аз ду бугум Намуди баъди осебии устуҳони найчашақли андоми поён Намуди баъдиосебии устуҳони найчашақли банди даст	Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи III маъюбӣ
M 86	Остеомиелити баъдиосебӣ ва гематогенӣ Хангоми қой доштани кӯтоҳӣ, контрактура, анкилоз, нуқси устуҳон гуруҳи маъюбӣ бо назардошти вазинини онҳо муайян қарда мешавад Устуҳони найчашақли дароз бо намуди нусури Намуди музмин бо тез- тез авҷгирӣ Бо вайроншавии қорн дил ва гурда Устуҳони ҳамвор бо намуди нусури Бо фарогирини якҷанд устуҳонҳо бо намуди нусури	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ
M 87	Некрози асептиқии сарақи рон. Хангоми қой доштани кӯтоҳӣ, контрактура, анкилоз, коксартроз гуруҳи маъюбӣ бо назардошти вазинини онҳо муайян қарда мешавад Яктарафа Дутарафа Бемории Кинбек Дутарафа	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи III маъюбӣ

2. НУКСИ МОДАРЗОДӢ, ҚОЛИБВАЙРОНКУНӢ ВА ВАЙРОНШАВИИ ХРОМОСОМА

Q 65	Баромади модарзодии рон	
	Яктарафа бо кӯтоҳшавии андом зиёда аз 4,0 то 13,0 см	Гуруҳи III маъюбӣ
	Яктарафа бо кӯтоҳшавии андом зиёда аз 13,0 см	Гуруҳи II маъюбӣ
	Дутарафа	Гуруҳи III маъюбӣ
	Хангоми ҷой доштани кӯтоҳӣ, контрактура, анкилоз, коксартроз гуруҳи маъюбӣ бо назардошти вазинии онҳо муайян карда мешавад	
	Соҳа valga ва соҳа vara. Хангоми ҷой доштани кӯтоҳӣ, контрактура, анкилоз, коксартроз гуруҳи маъюбӣ бо назардошти вазинии онҳо муайян карда мешавад	
Q 66	Қаҷиони асп-варусӣ хангоми ҷой доштани артоз, (бо назардошти вазинии онҳо)	Гуруҳи III маъюбӣ
	Қаҷиони пошнагӣ валгусӣ ва варусӣ	Гуруҳи III маъюбӣ
	Паҳнақии попанча бо артрози дарачаи 2-3	Гуруҳи III маъюбӣ

(Идома аз сах. 8)		
Q 67	Сколиози модарзодӣ	
	Дараҷаи сеюм	Гуруҳи III маъюбӣ
	Дараҷаи чорум	Гуруҳи II маъюбӣ
Q 68	Қаҷғарданини намуди устухонӣ бо дараҷаи вазини	Гуруҳи III маъюбӣ
Q 70	Синдактилия. Танҳо дар ҳолати вайроншавии вазиџаи дастпанча	Гуруҳи III маъюбӣ
Q 71	Набудани модарзодии китфу банди даст ва панҷаву ангуштони андоми боло	
	Яктарафа	Гуруҳи II маъюбӣ
	Дутарафа	Гуруҳи I маъюбӣ
Q 72	Вучуд надоштани пойҳо (Набудани модарзодии соку пой, набудани модарзодии соку панча)	
	Як пой	Гуруҳи II маъюбӣ
	Ду пой	Гуруҳи I маъюбӣ
	Нуксонӣ кӯтоҳшавии пойҳо	
	Яктарафа аз 0,4 то 13 см	Гуруҳи III маъюбӣ
	Яктарафа зиёда аз 13 см	Гуруҳи II маъюбӣ
	Дутарафа бо вайроншавии вазиџаи андом	Гуруҳи II маъюбӣ
Q 74	Набудани собунак. Бо вайроншавии вазиџаи андом	Гуруҳи III маъюбӣ
	Баромадӣ одатии собунак бо тез- тез баромадан ё баромадан дар ҳар қатқунии пой дар бугуми зону	Гуруҳи III маъюбӣ
	Genu valgum ва varum	Зиёда аз 25 дараҷа
	Артрогриппоз	Дараҷаи сабуқ
		Дараҷаи вазини
Q 76	Алоими Клиппел-Фейл бо дараҷаи вазини	
	Спондилолистези модарзодӣ	Бе оризан неврологӣ
		Бо оризан неврологӣ
Q 77	Қадпасти номувоџик ба ҳаёт вобаста аз дараҷаи вазинии бемориҳои соматикӣ	

ДИГАР БЕМОРИҲОИ ОРТОПЕДИ

	Бемории экзостозӣ. Хангоми қой доштани оризаҳои вазини, оризаҳои ragu асаб ва саратонӣ бо назардошти дараҷаи вазинии онҳо муайян карда мешавад. Полиоссалӣ, бо ориза ва шаклдигаркунии андомҳо.		Гуруҳи III маъюбӣ
	Белаки болмонанд. Дар вақти қой доштани контрактурани дараҷаи вазинии бугуми бозу		Гуруҳи III маъюбӣ
	Нуксонӣ устухонӣ найчавакни дароз новобаста аз қои нуксон		Гуруҳи II маъюбӣ
	Нуксонӣ (дефект) устухонӣ найчавакни кӯтоҳ бо вайроншавии вазиџаи пой ва дастҳо		Гуруҳи III маъюбӣ
	Адактилияи дастпанча	Яктарафа Дутарафа	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи I маъюбӣ
	Дигар нуксонҳои дастпанча	Яктарафа бо вайроншавии вазиџаи дастпанча	Гуруҳи III маъюбӣ
		Дутарафа бо вайроншавии вазиџаи дастпанча	Гуруҳи II маъюбӣ
	Контрактурани Дюитрен	Яктарафа, дараҷаи ду ё се	Гуруҳи III маъюбӣ
		Дутарафа, дараҷаҳои ду-ду	Гуруҳи III маъюбӣ
		Дутарафа, дараҷаҳои ду-се ё се-се	Гуруҳи II маъюбӣ
	Дисплазияи фиброзӣ. Хангоми қой доштани оризаҳои саратонӣ, кӯтоҳӣ ё камшавии андом, контрактур, анкилоз гуруҳи маъюбӣ бо назардошти дараҷаи вазинии онҳо муайян карда мешавад.	Полиоссалӣ, бе оризан пас аз зарроҳӣ ва вайроншавии вазиџаи андомҳо	Гуруҳи III маъюбӣ
		Полиоссалӣ, бо оризан пас аз зарроҳӣ, деформатсия ва вайроншавии вазиџаи андомҳо	Гуруҳи II маъюбӣ
	Дисхондроплазия Хангоми қой доштани оризаҳои саратонӣ, кӯтоҳӣ ё қашшавии андом, контрактур, анкилоз гуруҳи маъюбӣ бо назардошти дараҷаи вазинии онҳо муайян карда мешавад.	Полиоссалӣ, бе оризан пас аз зарроҳӣ ва шаклдигаркунии андомҳо	Гуруҳи III маъюбӣ
		Полиоссалӣ, бо оризан пас аз зарроҳӣ ва шаклдигаркунии андомҳо	Гуруҳи II маъюбӣ
	Кистаи солитарӣ ва аневризмиаӣ. Дар давраи шикасти устухон муваққатан қорношоям. Хангоми қой доштани бугуми қалбақӣ, кӯтоҳии андом, шаклдигаркунии ва дигар оризаҳо гуруҳи маъюбӣ бо назардошти дараҷаи вазинии онҳо муайян карда мешавад.		
	Остеобластомаи ҳушсиџат ва хондрома. Хангоми рӯй додани оризаҳо (кӯтоҳӣ ё қашшавии андом, контрактур, анкилоз ва артроз) ё оризаҳои саратонӣ, гуруҳи маъюбӣ бо назардошти дараҷаи вазинии онҳо муайян карда мешавад.		
	Ресидиви неқарҷом		Гуруҳи III маъюбӣ
	Пас аз буриши сегментарӣ бо дарозкунии устухон		Гуруҳи II маъюбӣ
	Пас аз буриш бо эндопротезкунонӣ		Гуруҳи III маъюбӣ
	Остеонд – остеома. Хангоми рӯй додани оризаҳо (кӯтоҳӣ ё қашшавии андом, контрактур, анкилоз ва артроз), гуруҳи маъюбӣ бо назардошти дараҷаи вазинии онҳо муайян карда мешавад.		
	Ҳолати банди эндопротезкунии бугумҳои қалон	Яктарафа бо ориза	Гуруҳи III маъюбӣ
		Дутарафа ва оризалор	Гуруҳи II маъюбӣ
	Қаҷи андомҳо. Бо вайроншавии фаъолияти андомҳо		Гуруҳи III маъюбӣ
	Остеогенези номуқаммаӣ		Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба қумаки доимии шахсонӣ дигар – гуруҳи I маъюбӣ
	Шаклдигаркунии мургмонанди қаџаси сина бо вайроншавии қори дил ва наџаскашӣ		Гуруҳи II маъюбӣ
	Шаклдигаркунии ё бемории Маделунг дутарафа		Гуруҳи III маъюбӣ
	Бемориҳои системаи узвон ҳаракат (ахондроплазия, дисплазияи эпифизарӣ, мукополиссазаридозҳо, муковисцидозҳо ва ғайра)	Бо қисман вайроншавии вазиџаи андомҳо Бо қудлӣ вайроншавии вазиџаи андомҳо	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба қумаки доимии шахсонӣ дигар – гуруҳи I маъюбӣ

3. ОСЕБҲОИ ФАВРИИ ТАҚЯГОҲ ВА ҲАРАКАТ

Рамзи ТББ	Номгуїни шикасто	Нишондод барои маъюбӣ	
S 42.0	Шикасти қулџақ	Дар давраи шадиди шикаст вобаста аз вазинии он аз 2 то 6 моҳ муваққатан қорношоям аст. Пас аз он танҳо дар сурати қой доштани оризаҳо (остеомиелит, бугуми қалбақӣ) гуруҳи маъюбӣ бо назардошти дараҷаи вазинии онҳо муайян карда мешавад	
S 42.1	Шикасти шона	Дар давраи шадиди шикаст вобаста аз вазинии он аз 1 то 4 моҳ муваққатан қорношоям аст. Пас аз он танҳо дар сурати қой доштани оризаҳо (остеомиелит, бугуми қалбақӣ, контрақтура, кӯтоҳӣ, қаҷӣ) гуруҳи маъюбӣ бо назардошти вазинии онҳо муайян карда мешавад	
S 42.2 - 42.9	Шикасти бозу	Дар давраи шадиди шикаст вобаста аз вазинии он аз 2 то 6 моҳ муваққатан қорношоям аст. Пас аз он танҳо дар сурати қой доштани оризаҳо (остеомиелит, бугуми қалбақӣ, контрақтура, кӯтоҳӣ, қаҷӣ) гуруҳи маъюбӣ бо назардошти вазинии онҳо муайян карда мешавад	
S 52.0 - 52.9	Шикасти устухонҳо банди даст	Дар давраи шадиди шикаст вобаста аз вазинии он аз 2 то 6 моҳ муваққатан қорношоям аст. Пас аз он танҳо дар сурати қой доштани оризаҳо (остеомиелит, бугуми қалбақӣ, контрақтура, кӯтоҳӣ, қаҷӣ) гуруҳи маъюбӣ бо назардошти вазинии онҳо муайян карда мешавад	
S 12 S 22.0 S 32.0 S 32.1	Шикасти беоризан танан муҳраҳо	Дар давраи шадиди шикаст вобаста аз вазинии он то 4 моҳ муваққатан қорношоям аст. Пас аз он то як сол гуруҳи маъюбии дуом дода мешавад.	

S 32.7	Шикасти ноустувории устухонҳои қос (Мальгений)	Дар давраи шадиди шикаст вобаста аз вазинии он аз 2 то 6 моҳ муваққатан қорношоям аст. Пас аз он танҳо дар сурати қой доштани оризаҳо (остеомиелит, контрақтура, кӯтоҳӣ ва дигарҳо) гуруҳи маъюбӣ бо назардошти вазинии онҳо муайян карда мешавад	
S 32.4	Шикасти ҳуққа	Дар давраи шадиди шикаст вобаста аз вазинии он аз 2 то 6 моҳ муваққатан қорношоям аст. Пас аз он танҳо дар сурати қой доштани оризаҳо (остеомиелит, контрақтура, кӯтоҳӣ, некрози асептиқӣ) гуруҳи маъюбӣ бо назардошти вазинии онҳо муайян карда мешавад	
S 72.0	Шикасти дохилибугумии қисми проксималии устухони рон	Дар давраи шадиди шикаст вобаста аз вазинии он аз 4 то 6 моҳ муваққатан қорношоям аст. Пас аз он танҳо дар сурати қой доштани оризаҳо (остеомиелит, контрақтура, кӯтоҳӣ, некрози асептиқӣ) гуруҳи маъюбӣ бо назардошти вазинии онҳо муайян карда мешавад	
S 72.0	Шикасти устухони рон	Дар давраи шадиди шикаст вобаста аз вазинии он то 6 моҳ муваққатан қорношоям аст. Пас аз он танҳо дар сурати қой доштани оризаҳо (остеомиелит, контрақтура, кӯтоҳӣ, некрози асептиқӣ) гуруҳи маъюбӣ бо назардошти вазинии онҳо муайян карда мешавад	
S 80	Шикасти устухони соқ	Дар давраи шадиди шикаст вобаста аз вазинии он то 6 моҳ муваққатан қорношоям аст. Пас аз он танҳо дар сурати қой доштани оризаҳо (остеомиелит, контрақтура, кӯтоҳӣ, некрози асептиқӣ) гуруҳи маъюбӣ бо назардошти вазинии онҳо муайян карда мешавад	
S 68	Мунҷаи ангуштони панҷаи дасти рост бо вайроншавии вазиџаи қапидан	Гуруҳи II маъюбӣ	Гуруҳи II маъюбӣ
	Мунҷаи ангуштони панҷаи дасти чап бо вайроншавии вазиџаи қапидан	Гуруҳи III маъюбӣ	Гуруҳи III маъюбӣ
	Мунҷаи ангуштони панҷаи харду дастҳо бо вайроншавии вазиџаи қапидан аз як тараф	Гуруҳи II маъюбӣ	Гуруҳи II маъюбӣ
	Мунҷаи ангуштони панҷаи даст бо вайроншавии вазиџаи қапидан аз харду тараф	Гуруҳи I маъюбӣ	Гуруҳи I маъюбӣ
S 48	Мунҷаи андоми болои чап	Гуруҳи III маъюбӣ	Гуруҳи III маъюбӣ
	Мунҷаи андоми болои рост	Гуруҳи II маъюбӣ	Гуруҳи II маъюбӣ
	Мунҷаи харду андоми боло	Гуруҳи I маъюбӣ	Гуруҳи I маъюбӣ
S 98	Мунҷаи дутараџаи ангуштони пойпанча	Гуруҳи III маъюбӣ	Гуруҳи III маъюбӣ
S 98.3	Мунҷаи пойпанча дар мавџеи бугуми Лисфранк ва Шонар	Гуруҳи III маъюбӣ	Гуруҳи III маъюбӣ
S 78	Мунҷаи як андоми поён	Гуруҳи III маъюбӣ	Гуруҳи III маъюбӣ
S 78	Мунҷаи харду андоми поён аз зону поён	Гуруҳи II маъюбӣ	Гуруҳи II маъюбӣ
S 78	Мунҷаи харду андоми поён аз зону боло	Гуруҳи I маъюбӣ	Гуруҳи I маъюбӣ

Замимаи 12
ба Дастурамал онд ба таъџиси тиббино иҷтимоӣ, ки бо фармониши яқҷои ваџири меҳнат ва хџиџи иҷтимоии аҳолии Қумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 73 ва ваџири таъдлусти Қумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 189 тасдиқ шудааст

БЕМОРИҲОИ КАСБӢ

Рамзи ТББ	Номгуїни бемориҳо	Дараҷаи қорношоямӣ
I.Бемориҳои дар натиџаи таъсири омилҳои химиявӣ пайдошуда		
J-31.0	1.1 Шадид	Маҳдудкунии қоршоџмӣ аз тараџи КМТ
	1.2 Заҳролудшавии музмин	Маҳдудкунии қоршоџмӣ аз тараџи КМТ, хангоми паствавии таҳассус - гуруҳи III маъюбӣ
	1.3 Оқибатҳои бо касалатҳои қудогона ва ҳамбастанӣ узву системаҳо қараёнбандан	Гуруҳи III маъюбӣ
J 40- J 42	1.4 Касалати заҳронии узвоҳои наџаскашӣ	Гуруҳи II маъюбӣ
	1.5 Ринофаринголарингит, эрозия, сӯрошавии тавораи бинӣ	Гуруҳи III маъюбӣ
	НН-П-П	Гуруҳи II маъюбӣ
	1.6 Трахит, бронхит, пневмосклероз ва ғайра	Маҳдудкунии қоршоџмӣ аз тараџи КМТ, хангоми паствавии таҳассус - гуруҳи III маъюбӣ, хангоми норасони возеҳи наџаскашӣ - гуруҳи II маъюбӣ
D 50.0- D 53.8	1.7 Камхунии заҳронинӣ	Маҳдудкунии қоршоџмӣ аз тараџи КМТ, хангоми паствавии таҳассус - гуруҳи III маъюбӣ, хангоми норасони возеҳӣ- гуруҳи II маъюбӣ
K 71.6	1.8 Гепатити заҳронинӣ	Маҳдудкунии қоршоџмӣ аз тараџи КМТ, хангоми паствавии таҳассус - гуруҳи III маъюбӣ, хангоми шаклҳои возеҳ бо оризаҳо- гуруҳи II маъюбӣ
N 14.3 N 14.4 G 62.2	1.9 Касалати заҳронинии гурдаҳо, касалати заҳронинии системаи асаб: касалати яқҷанд асаб, ҳолатҳои невромонанд, касалати мағзи сар (эпсепалопатия)	Гуруҳи II маъюбӣ
H 26.3	1.10. Касалати заҳронинии чашм: катаракт, конъюнктивит, кератоқонъюнктивит	Бо оризаҳо - гуруҳи II маъюбӣ
M 19.2	1.11. Касалати заҳронинии устухонҳо (остеопароз, остеосклероз, некрози чоғҳо, флюороз): марҳилаи I (индекси периостоз 2,6-2,9) -марҳилаи II (индекси периостоз 3,0) -марҳилаи II (индекси периостоз зиёда аз 3,0)	Гуруҳи III маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ
L 56.2	1.12. Бемориҳои пӯст: эпидермит, дерматити иртибонӣ, фотодерматит, илтиҳоби милқи ноҳи, паранихиӣ, меланодермия, фолликулитҳои раџганин	Маҳдудкунии қоршоџмӣ аз тараџи КМТ, хангоми паствавии таҳассус - гуруҳи III маъюбӣ, хангоми шаклҳои возеҳ - гуруҳи II маъюбӣ
T 56.8	1.13. Вараҷаи металлӣ, вараҷаи фторогластӣ (тефлонӣ)	Маҳдудкунии қоршоџмӣ аз тараџи КМТ, хангоми паствавии таҳассус - гуруҳи III маъюбӣ, хангоми шаклҳои возеҳ - гуруҳи II маъюбӣ
2.Бемориҳои дар натиџаи таъсири аэроэлтонҳои санаотӣ пайдошуда		
I 10 I 62.8	2.1. Пневмоқонюзо: Синикоз, Синикатозҳо	Муваққатан қорношоям, маҳдудкунии қоршоџмӣ аз тараџи КМТ, хангоми паствавии таҳассус - гуруҳи III маъюбӣ
	2.1.1. Синикатозҳо	
	2.1.2. Синикатозҳо	
	2.1.3. Металлоқонюзо	
	2.1.4. Карбоқонюзо	
	2.1.5. Пневмоқонюзо аз гарду чанги омехта	
	2.1.6. Пневмоқонюзо аз чанги пластмасса	
	2.1.7. Пневмоқонюзои дараҷаи II бе норасони возеҳи наџаскашӣ	
	Бо норасони возеҳи наџаскашӣ	Гуруҳи II маъюбӣ
I 66.0	2.2 Бисинот - Бе норасони возеҳи наџаскашӣ	Гуруҳи III маъюбӣ
	- Бо норасони возеҳи наџаскашӣ	Гуруҳи II маъюбӣ
I 31.0	2.3 Ринофаринголарингити музмин	Муваққатан қорношоям, маҳдудкунии қоршоџмӣ аз тараџи КМТ, хангоми шаклҳои возеҳ - гуруҳи III маъюбӣ
I 68.4	2.4 Бронхити музмин (гарду чангӣ, заҳролудӣ-гарду чангӣ, дар ҳамбастании метеомилоҳои ғайримуюсид) Бе норасони возеҳи наџаскашӣ	Муваққатан қорношоям, маҳдудкунии қоршоџмӣ аз тараџи КМТ Гуруҳи III маъюбӣ
	Бо норасони возеҳи наџаскашӣ	Гуруҳи II маъюбӣ
3	Бемориҳои аз таъсири омилҳои физикӣ пайдошуда	
T 66	3.1 Бемориҳои аз таъсири шузани ионикунанда алоқаманд, бе падидаҳои возеҳи клиникӣ	Муваққатан қорношоям, маҳдудкунии қоршоџмӣ аз тараџи КМТ Гуруҳи III маъюбӣ
	Бо падидаҳои возеҳи клиникӣ	Гуруҳи II маъюбӣ

	3.1.1 3.1.2 3.1.3 3.1.4	Падидаҳои боқимондани осеби шадиди шуӣ Бемориҳои шуӣ Шадид	Гуруҳи III маъҷобӣ
		Музмин Касолати қуҷии шуӣ Шадид Музмин	Гуруҳи II маъҷобӣ, хангоми муҳтоҷ будан ба қумаки доими шахсонӣ дигар- гуруҳи I маъҷобӣ
G 24.0 G 24.8	3.2 3.2.1 3.2.2 3.2.3 3.2.4 3.2.5 3.2.6	Бемориҳои бо таъсири шузани ионикунанда ва майдонҳои электромагнитӣ алоқаманд Дистонии нашив-рағӣ Ваҳино нашив Синдроми гипоталамӣ Синдроми дилу асаб (кардионевроз) Касолати мағзи сар Бе падидаҳои возеҳи клиникӣ	Муваққатан қорношоям, маҳдудкунии қоршоҷӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи III маъҷобӣ
		Бо падидаҳои возеҳи клиникӣ	Гуруҳи II маъҷобӣ
H 19.0- H 19.8	3.3. 3.3.1 3.3.2	Осеббии қуҷии бофтаҳо бо шузани лазери Сухтагиҳои пӯст, бе падидаҳои возеҳи клиникӣ Бо падидаҳои возеҳи клиникӣ Касолати қарини чашм, шабақия	Муваққатан қорношоям, маҳдудкунии қоршоҷӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи III маъҷобӣ Гуруҳи II маъҷобӣ Гуруҳи II маъҷобӣ
	3.4.	Бемориҳои вибраторсионӣ, неврози рағҳои хунгард, ангиотрофонерозҳо Дараҷаи I Дараҷаи II	Муваққатан қорношоям, маҳдудкунии қоршоҷӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи III маъҷобӣ Гуруҳи II маъҷобӣ
H 93.3	3.5	Касолати ҳалзунӣ (қохлеарии) асаб	Маҳдудкунии қоршоҷӣ аз тарафи КМТ, хангоми ғушвазинии дараҷаҳои 1-2 - фоизи қорношоямӣ
G 90.0 G 64.0	3.6	Касолати яқҷанд асабҳои нашив-сенсорӣ (ангионевроз) ё сенсомотории дастҳо	Муваққатан қорношоям, маҳдудкуний аз тарафи КМТ
		Бо падидаҳои возеҳи клиникӣ	Гуруҳи III маъҷобӣ
H 16.1 H 25.0 H 26.8 T 70.3	3.7 3.8 3.9 3.9.1	Электрооғғалмия Чашмпарда (Қатаракта) Алоими декомпресссионӣ (кессонӣ) Оқибатҳои он бе падидаҳои возеҳи клиникӣ	Фоизи қорношоямӣ Муваққатан қорношоям, маҳдудкунии қоршоҷӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи III маъҷобӣ
		Бо падидаҳои возеҳи клиникӣ	Гуруҳи II маъҷобӣ
T 67.9	3.10 3.10.1	Гармоздағӣ: гармизанӣ, ҳолати рағкашӣ Гармоздағии музмин: носозқорнии нашивно рағии қарағи доимӣ ё пароксизмалӣ бо ихтилоли танзими гармӣ, паствавии термомуқовимати эритроцитҳо бо ихтилоли муқобилани электролитӣ, бо падидаҳои возеҳи клиникӣ	Муваққатан қорношоям, маҳдудкунии қоршоҷӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи III маъҷобӣ
G 24.9	3.11.2 3.11.3 3.11.4	Ихтилоли назми дил Лейкемия Синдроми вазовеғетативии қанорӣ	Гуруҳи II маъҷобӣ Гуруҳи II маъҷобӣ, хангоми зарурати нигоҳубин аз қониби шахсонӣ дигар- гуруҳи I маъҷобӣ Муваққатан қорношоям, маҳдудкунии қоршоҷӣ аз тарафи КМТ
I 70.9	3.12 3.12.1 3.12.2	Эндартерити бандовар Касолати яқҷанд асаби вегетативӣ-сенсорӣ (ангиопатия), касолати яқҷанд решача ва асабҳои қароммағз (полирадикулоневропатия), бо падидаҳои возеҳи клиникӣ Ониходистрофия, эпидермози механикӣ (обиласорӣ ва ғайра)	Муваққатан қорношоям, маҳдудкунии қоршоҷӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи III маъҷобӣ Муваққатан қорношоям, маҳдудкунии қоршоҷӣ аз тарафи КМТ
4.Бемориҳои бо тахмили қисмонӣ ва шиддати аз ҳад зиёди узву системаҳои алоҳида алоқаманд			
	4.1	Неврозҳои координаторӣ	Муваққатан қорношоям, маҳдудкунии қоршоҷӣ аз тарафи КМТ
	4.2	Ташаннучи навишт бо падидаҳои возеҳи клиникӣ	Гуруҳи III маъҷобӣ
	4.3 4.4 4.5 4.6 4.7 4.8	Бемориҳои системаи асаби қанорӣ Дастҳои тақияву ҳаракат: - касолатҳои яғонаву зиёд, аз қумла касолатҳои компресссионӣ ва нашивно сенсории асаб, бо падидаҳои возеҳи клиникӣ Касолатҳои гарданиӣ ва қамару қорбандии решачаҳои асаби қароммағзӣ, бо падидаҳои возеҳи клиникӣ Мифоброзоҳои музмин (миофасцит, тендовитинит) Лигаментҳои тангқунанда, стиллодозҳо Ангушти қарасазнанди ва ғайра Эпикондильезҳои китфу шона	Маҳдудкунии қоршоҷӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи III маъҷобӣ Муваққатан қорношоям, маҳдудкунии қоршоҷӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи III маъҷобӣ Муваққатан қорношоям, маҳдудкунии қоршоҷӣ аз тарафи КМТ
	4.9 4.10 4.11	Бурситҳо, остеоартрози шаклдигарқунанда, аз қумла спондилоартрозо, спондилоартрозоҳои асептиқӣ бо падидаҳои возеҳи клиникӣ	Гуруҳи III маъҷобӣ
N 83.4	4.12. 4.12.1 4.12.2 4.12	Поён қаромадани бачадон Қаромадани бачадон Деворан маҳбал бо падидаҳои возеҳи клиникӣ Систотеле Ректотеле	Маҳдудкунии қоршоҷӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи III маъҷобӣ Гуруҳи II маъҷобӣ Гуруҳи II маъҷобӣ Гуруҳи II маъҷобӣ
I 83.9	4.13	Дошта нагавонистани пешоб	Маҳдудкунии қоршоҷӣ аз тарафи КМТ
		Васеъшавии возеҳи варидқои пой бо ихтилолҳои илтиҳобӣ (тромбофлебит) ё ғизой ориздоршуда, бо падидаҳои возеҳи клиникӣ	Гуруҳи III маъҷобӣ
J 37.1	4.14 4.14.1 4.14.2 4.14.3	Бемориҳои аз шиддати зиёди дастҳои овоз пайдошуда: Ларингити музмин Монохорити вазомоторӣ Уқдаҳои садопардаҳо (уқдаҳои сарояндагон) Заҳмонӣ иртиботии садопардаҳо Фонастения	Маҳдудкунии қоршоҷӣ аз тарафи КМТ Хангоми падидаҳои возеҳи клиникӣ - фоизи қорношоямӣ
H 52.1	4.15	Наздиқбинии шиддатқунанда -Бо падидаҳои возеҳи клиникӣ	Маҳдудкунии қоршоҷӣ аз тарафи КМТ Гуруҳи III маъҷобӣ
J 43.9	4.16	Энғисемаи шунқо бо падидаҳои возеҳи клиникӣ	Гуруҳи III маъҷобӣ
F 48.9	4.17	Неврозо	Маҳдудкунии қоршоҷӣ аз тарафи КМТ
5.Бемориҳои бо таъсири омилҳои биологӣ пайдошуда			
	5.1 5.2	Бемориҳои сироятӣ Бемориҳои паразитарӣ, бо ҳамон ҳел сироят, ки қормандон дар вақти қор бо он робита доштанд: Бемори сип Брутеллез Сап Сўхтанӣ Энсефалити қанағӣ Орнитоз Уқдаҷаҳои қовдўшзанон Тоқсоплазмоз Ғепатити вирусӣ Бемориҳои қамбуруғии пӯст Эртисептидоиди Розенбаҳ Хоришак Оташак БПНМ -Бе падидаҳои возеҳи клиникӣ	Маҳдудкунии қоршоҷӣ аз тарафи КМТ. <

(Идома аз сах. 1)			
B 37.2	5.3 5.3.1	Дисбактериоз Кандидомикозии пӯст ва луобҳо Кандидозии магизсарӣ	Маҳдудкунии коршоямӣ аз тарафи КМТ
B 37.8	5.3.2		
6.			
J 45.0 J 44.		Бемориҳои аллергӣ (бодигармӣ) Астмаи бронхнаӣ Илтиҳоби астматикии бронҳо	
L 20- L 30-		Илтиҳоби пӯст (дерматит) Экзема Токсикодермия Варами Квинк Испарма Садмаи анафилактикӣ Гепатити захрогинию аллергӣ Қасолати системаи марказии асаб Қасолати системаи асаби қанорӣ ва ғайра	Гуруҳи III маъбӯӣ
7.			
C 44.0 C 44.9	7.1. 7.1.1 7.1.2 7.1.3	Омосҳои пӯст Гиперкератозҳо Эпителиома Папилома	Маҳдудкунии коршоямӣ аз тарафи КМТ -бе падидаҳои возеҳи клиникӣ - гуруҳи III маъбӯӣ - бо падидаҳои возеҳи клиникӣ - гуруҳи II маъбӯӣ
C 16.9 C 34.0 C 34.9 C 22.9	7.1.4 7.1.5 7.2. 7.3. 7.4.	Саратон Лейкокератоз Омосҳои ковокии даҳон Омосҳои узвҳои нафаскашӣ Омосҳои ҷигар	
C 16.9 C 96 C 67.7 D 23.9 C 40.0- C 40.9	7.5 7.6 7.7 7.7.17. 7.2 7.8	Саратони меъда Сафедхунӣ (лейкоз) Омосҳои масона Папилома Саратон Омоси устухонҳо	Гуруҳи II маъбӯӣ Хангоми мӯҳтоҷ будан ба қўмаки доимии шахсони дигар- гуруҳи I маъбӯӣ

Заминман 13
ба Дастурамал оид ба таъхиси тиббии иҷтимоӣ, ки бо фармониш яҷҷои вазири меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 73 ва вазири тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2012 тахти № 189 тасдиқ шудааст

БЕМОРИҲОИ ПӯСТ

Рамзи ТББ	Номгӯии бемориҳо	Дараҷаи қорношоямӣ
L 40.5 M 07.3	Шукуфани хушкӣ фалсӣ (Псориаз) хангоми пайдо шудани гиреҳҷаҳо, тамғаҳо бо дардҳои шакли вазирии бугумҳо, бугумдарди шакли вазирии бо пайдо шудани гиреҳҷаҳо, тамғаҳо, пулакҷаҳои ҳокистарранг	Гуруҳи II маъюбӣ
L 56.8	Дерматити атопикӣ дараҷаи вазирии беморӣ, ки хангоми он ҷузъи иллатнок тамоми сатҳи пӯстро ғайр аз секунҷаи бинию лабҳо ва қафи даст мелүшонад	Гуруҳи II маъюбӣ
Q 80.9	Илтиҳоби пӯст (Кератитҳо) Шаклҳои вазирии ихтиоз, эритродермияи (сурхпӯстии Брок, шаклҳои обиладор ва беобила: дискератоз ва вайроншавии пӯст, бемории Даре, дерматози обиладор, вайроншавии обилавии дистрофики пӯст. Намудҳои вазирии бемории пӯст (бугумларди кубовӣ, кубои римнок, сурхшавии ҷойивазқунанлаи пӯст), асабзоди паҳнғашта, қўгури сурхи мўйдевори Девержи. Бемориҳои паҳнғаштаи бофтаҳо, шаклҳои вазирии склеродермӣ, дерматомиозит (вайроншавии узвҳо (шахшуда, хасташавии бугумҳо, бугумлард), ки ба мушкилоти худхизматрасонӣ оварда мерасонад. Иллатёбии васеи пӯст ва луобпардаҳо (захмҳо, пайҳо, сурхгардӣ), ки ба норасоии вазифаи ҳоидан, фурубарӣ ва бар зидди мутобиқшавии устувори ғайритабӣи оварда мерасонад	Гуруҳи I маъюбӣ
L 10.30	Обиласории ҳақиқӣ: - неқфарҷом (давраи аввали пайдошавӣ: пайдошавии обилаҳо дар луобпардаҳои забон, даҳон ва гулӯ); - бадфарҷом (давраи вазирии беморӣ: пайдошавии обилаҳо дар даҳон, забон, гулӯ, пӯсти бадан ва дасту пойҳо). Оризаҳо: иллатёбии узвҳои дарунӣ бо баландшавии ҳарорати бадан.	Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи I маъюбӣ
C 46.0	Сарқоман Капоши: - авҷигирии инкишофи омос (баъдан из боқӣ мемонад); - ҷараёни музмин (солҳои тўлоӣи давом мекунад) баъди якҷанд сол гиреҳҳои диссеминацияӣ во меҳўранд, қалоншавии гиреҳҳои лимфатикӣ, андомҳои дасту пойҳои филмонанд, шаклдиғарқунӣ ба сарқоматози ҳақиқӣ ва решадавонӣ дар устухонҳо, шушҳо, ҷигар ва ғайра	Гуруҳи I маъюбӣ
C 85.9	Лимфоман бадфарҷомӣ пӯст – марқилаи III - дар давраи инкишофи омос	Гуруҳи I маъюбӣ
A 30.4 A 30.1 A 30.0	Ҷузом (халалдоршавии системаи марказии асаб, халалдоршавии асаби вегетативӣ, вайроншавии ҳиссиёт, вайроншавии узвҳои таъя ва ҳаракат, пайдоиши дамишҳо (лепрома) дар пӯст): - намуди ҷузоммонанд; - намуди силмонанд; - намуди ғайритафриқӣ	 Гуруҳи I маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ Гуруҳи II маъюбӣ